

**LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA**

2021 M. GRUODŽIO 1 D.–2021 M. GRUODŽIO 31 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl teisės į žvejybos galimybes ūkio subjektams suteikimo.....</i>	<i>4</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	4
<i>Dėl referendumui teikiamo įstatymo projekto, kuriuo skelbiami pirmalaikiai Seimo rinkimai.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl referendumui teikiamo įstatymo projekto nuostatų atitikties teisinio aiškumo ir tikrumo reikalavimams</i>	<i>5</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl reikšmingų aplinkybių vertinimo, sprendžiant švelniausių savo pobūdžiu alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo pagrįstumo klausimą.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir tokių paslaugų realaus prieinamumo vertinimo sprendžiant alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo pagrįstumo klausimą.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl užsieniečio sulaikymo, siekiant įgyvendinti tokiam asmeniui paskirtą kardomąją priemonę</i>	<i>7</i>
10. LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖ	7
<i>Dėl termino paduoti prašymą laikyti asmenį Lietuvos Respublikos piliečiu atnaujinimo</i>	<i>7</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	8
<i>Dėl įmonių grupės pripažinimo apsimestiniu dariniu patronuojamosios bendrovės patronuojančiai bendrovei išmokamų dividendų (ne)apmokestinimo pelno mokesčių tikslais.....</i>	<i>8</i>
14. APLINKOS APSAUGA	10
<i>Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje vertinamų aspektų, statant vėjo jėgaines.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl pareigos pateikti tinkamai užpildytą paraišką ir dokumentus, reikalingus sertifikatui didžiajam apuokui išduoti.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl pareigos prieš naikinant atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus įvertinti, ar atliekos realiai buvo sutvarkytos.....</i>	<i>11</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	14
<i>Dėl galimybės pagal Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punktą statyti statinius kitoje vietoje nei buvusi sodyba.....</i>	<i>14</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsirADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	15
<i>Dėl valstybės solidariosios atsakomybės už žalą, kildinamą iš neteisėtai patvirtinto teritorijų planavimo dokumento.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl pagal sutartinius įsipareigojimus įvykdytų mokėjimų už paslaugas vertinimo, pripažįstant šias išlaidas žala, kai sprendžiamas valstybės (savivaldybės) deliktinės atsakomybės klausimas.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl diskriminacijos nesudarant galimybės asmenims su judėjimo negalia patekti į viešosios paskirties pastatus</i>	<i>17</i>
<i>Dėl pareigos izoliuoti bado akciją paskelbusį suimtąjį (nuteistąjį) nuo kitų asmenų.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl reikalavimo Covid-19 pandemijos metu laikytis tarp asmenų nustatyto atstumo taikymo laisvės atėmimo įstaigose laikomiems vienoje patalpoje gyvenantiems asmenims.....</i>	<i>20</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	20
<i>Dėl bylą nagrinėjančio teismo nepripažinimo „kita kompetentinga institucija“ Valstybės tarnybos įstatymo 34 straipsnio 1 dalies prasme.....</i>	<i>20</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	21
<i>Dėl nuorodos į anoniminę anketą, pateiktos atsakyme į paklausimą, (ne)priskyrimo tiesioginės rinkodaros veiksams.....</i>	<i>21</i>

41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	22
<i>Dėl Lygių galimybių kontrolieriaus pareigos išnagrinėti asmens skundą iš esmės, nenustačius įstatyme numatytų skundo nepriimtimumo pagrindų</i>	<i>22</i>
<i>Dėl administracinės atsakomybės pagrindo ir sąlygų nustatymo įstatyme</i>	<i>23</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	24
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	24
<i>Dėl žalos atlyginimo ir ribojimų, taikomų pagal Vyriausybės nutarimą</i>	<i>24</i>
<i>Dėl suinteresuotumo ginčyti atsisakymą išduoti vizą</i>	<i>24</i>
<i>Dėl ministerijos struktūrą tvirtinančio teisės akto pobūdžio.....</i>	<i>25</i>
<i>Dėl ginčo dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo duoti sutikimą skelbti juridinio asmens bankrotą ne teismo tvarka rūšinio teisingumo</i>	<i>26</i>
48. TAIKOS SUTARTIS.....	26
<i>Dėl mediacijos būdu priimtos taikos sutarties patvirtinimo teisme byloje dėl sankcijų skyrimo Lietuvos banko nutarimu.....</i>	<i>26</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ES	Europos Sąjunga
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LITEKO VEP	Lietuvos teismų informacinės sistemos Viešųjų elektroninių paslaugų posistemis
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MB	Mažoji bendrija
SVĮ	Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymas
UAB	Uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl teisės į žvejybos galimybes ūkio subjektams suteikimo

Apžvelgiamoje byloje Lietuvos Respublikos Seimo narys kreipėsi į LVAT, prašydamas ištirti, ar žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-620 patvirtinto Perleidžiamosios teisės į žvejybos galimybes Baltijos jūroje suteikimo, perleidimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, teisės galiojimo panaikinimo ir individualių žvejybos galimybių skyrimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 17 ir 18 punktai neprieštarauja Žuvininkystės įstatymo 17⁴ straipsnio 8 ir 9 daliai.

Išplėstinė teisėjų kolegija byloje konstatavo, kad Tvarkos aprašo 17 ir 18 punktai detalizuoja įstatyme nustatytas taisykles, reglamentuoja jų įgyvendinimo tvarką ir nenumato taisyklių, kurios konkuruotų su nustatytosiomis Žuvininkystės įstatymo 17⁴ straipsnio 8 ir 9 dalyse. Tirtas teisinis reguliavimas nesudaro kliūčių tiesiogiai vadovautis įstatymo nuostatomis, ir iš žemės ūkio ministrui pavestų įgaliojimų galima matyti, kad jis neturėjo pareigos Tvarkos apraše atkartoti šių įstatymo nuostatų. Dėl to Tvarkos aprašo 17 ir 18 punktai pripažinti atitinkantys Žuvininkystės įstatymo 17⁴ straipsnio 8 ir 9 dalis.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-23-822/2021

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00061-2021-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.4.1

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.5. Referendumas

Dėl referendumui teikiamo įstatymo projekto, kuriuo skelbiami pirmalaikiai Seimo rinkimai

Pareiškėjas šioje byloje ginčijo Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimą, kuriuo atsisakyta registruoti piliečių iniciatyvinę grupę privalomajam referendumui paskelbti dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų. Iniciatyvinė grupė referendumui siūlė įstatymo projektą, kuriame buvo numatyta, kad „Neigiamai vertinant Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės darbą, Konstitucijai prieštaraujančių teisės aktų priėmimą, po šio įstatymo priėmimo referendume Respublikos Prezidentas skelbia pirmalaikius Seimo rinkimus. Naujo Seimo rinkimai turi būti surengti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio įstatymo dėl Seimo pirmalaikių rinkimų priėmimo. Jei šio įstatymo per 5 dienas po referendumo rezultatų paskelbimo nepasirašo Respublikos Prezidentas, tai per 3 dienas šį įstatymą pasirašo Seimo pirmininkas, o Seimas skelbia Respublikos Prezidento pirmalaikius rinkimus, vykdomus drauge su Seimo pirmalaikiais rinkimais“.

Vertindama Iniciatyvinės grupės referendumui siūlomo sprendimo galutinį tekstą, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad iniciatyvinė grupė siekė inicijuoti tokio teisinio reguliavimo priėmimą, kurio turinys sudaro Konstitucijos 58 straipsnyje nustatyto reglamentavimo dalyko – pirmalaikių Seimo rinkimų konstitucinio instituto pagrindų, papildymą. Jau vien tai, kad Iniciatyvinė grupė teisėkūros iniciatyva, kurią atspindi inicijuojamas įstatymo projektas „Lietuvos Respublikos įstatymas dėl Lietuvos Respublikos Seimo pirmalaikių rinkimų“, siekė referendumui teikti ir referendumu priimti tokį teisės aktą, kuris pagal formą yra ne Konstitucijos 147, 148 straipsniuose numatyta Konstitucijos pataisa, Konstitucijos 58 straipsnio papildymo įstatymas, bet toks įstatymas, kuris numatytas Konstitucijos 69 straipsnio 4 dalyje „Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatos gali būti priimanos ir referendumu“, o tai *per se* prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui – Konstitucijai. Jei toks ar kitas referendumui teikiamas įstatymas, kurį numato Konstitucijos 69 straipsnio 4 dalis, būtų referendumu priimtas ir įsigaliojęs, jis negalėtų įgyti tokios teisinės galios, kuri būtų aukštesnė už 1992 m. spalio 25 d. referendumu priimtos Konstitucijos 58 straipsnio teisinę galią. Skirtingos galios normų kolizija tokioje teisinėje situacijoje būtų neišvengiama. Tai teisėtai pripažinta ginčytame Komisijos sprendime. Šių teisinių išvadų pagrindu teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčytas Komisijos sprendimas yra teisėtas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas atmestas kaip nepagrįstas.

2021 m. gruodžio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-21-415/2021

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00080-2021-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 5.5; 5.7

[Prieiga internete](#)

Dėl referendumui teikiamo įstatymo projekto nuostatų atitikties teisinio aiškumo ir tikrumo reikalavimams

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimo, kuriuo atsisakyta registruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę motyvuojant tuo, kad iniciatyvinė grupė referendume siūlo spręsti su Konstitucija nesuderinamą klausimą. Pareiškėjo atstovaujama piliečių referendumo iniciatyvinė grupė siekė inicijuoti referendumą, kuriame būtų balsuojama dėl Konstitucijos 55 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu buvo siūlomas toks Konstitucijos 55 straipsnio 1 dalies tekstas: „Seimą sudaro Tautos atstovai – 141 Seimo narys, kurie renkami vienmandatėse apygardose ketveriems metams remiantis visuotine, lygia, tiesiogine rinkimų teise ir slaptu balsavimu iš kandidatų, kuriuos kelia Lietuvos Respublikoje registruotos ir veikiančios valstybės ir užsienio lėšų negaunančios politinės partijos bei nevyriausybinės organizacijos. Kandidatai į Seimo narius piniginių užstatų nemoka, rinkimų apygardoje turi surinkti 3 procentus iškėlimą kandidatų remiančių apygardos rinkimų teisę turinčių piliečių parašų“.

Vadovaudamasi Konstitucinio Teismo jurisprudencija teisėjų kolegija konstatavo, kad Komisija turėjo pareigą neregistruoti pareiškėjo atstovaujamos piliečių iniciatyvinės grupės referendumui surengti, jeigu referendumui siūlomas Įstatymo projektas neatitinka iš Konstitucijos kylančių reikalavimų.

Vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų yra teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas, kuris suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių. Referendumui siūlomo klausimo neaiškumas taip pat nesuderinamas ir su konstituciniais reikalavimais referendumo teisei. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad referendumui teikiami svarbiausi Valstybės bei Tautos gyvenimo klausimai turi būti tokie, dėl kurių galėtų būti nustatyta tikroji Tautos valia: *inter alia* (be kita ko) jie turi būti suformuluoti aiškiai, neklaidinančiai. Taigi iš Konstitucijos 9 straipsnio 1 dalies, aiškinamos kartu su 2 straipsnio nuostata, kad suverenitetas priklauso Tautai, ir 4 straipsnio nuostatos, kad aukščiausią suverenią galią Tauta vykdo tiesiogiai, kyla imperatyvas sudaryti prielaidas per referendumą nustatyti tikrąją Tautos valią (Konstitucinio Teismo 1994 m. liepos 22 d., 2014 m. liepos 11 d. nutarimai).

Teisėjų kolegija konstatavo, kad Įstatymo projekto nuostatos apima labai įvairias situacijas, bet pačiame Įstatymo projekte nepateikti kriterijai, kuriais vadovaujantis galima būtų identifikuoti šių nuostatų taikymo sritį. Toks abstraktus Įstatymo projektas yra neaiškus, todėl iš jo turinio nėra galimybės nustatyti, kokie konkretūs reikalavimai kiltų subjektams, turintiems teisę registruoti kandidatus Seimo rinkimuose. Tokiu būdu nebūtų įmanoma užtikrinti, kad referendume balsuojantys piliečiai būtų tiksliai informuoti apie referendume sprendžiamą klausimą, todėl teikiant aptartą siūlymą referendumui nebūtų įgyvendinamas Konstitucijos reikalavimas referendume nustatyti tikrąją Tautos valią.

Įstatymo projekto trūkumų visuma patvirtina, kad jo nuostatos yra neaiškios, suformuluotos netiksliai, jose yra dviprasmybių. Dalis aptartų Įstatymo projekto nuostatų kelia neįgyvendinamus reikalavimus, dalis būtų nulemta įvairių atsitiktinių aplinkybių. Esminiais ir gausiais trūkumais pasižymintis Įstatymo projektas galėtų sukelti teisinį neapibrėžtumą, o tai yra nesuderinama su teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvu, kylančiu iš konstitucinio teisinės valstybės principo.

Teisėjų kolegija padarė išvadą, kad piliečių referendumo iniciatyvinės grupės siūlyta Konstitucijos pataisa galėtų pažeisti Konstitucijos nuostatų darną, ji neatitinka materialijų Konstitucijos keitimo apribojimų, todėl Komisija, vadovaudamasi Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 6 dalies 1 punktu bei tiesiogiai iš Konstitucijos kylančiais įgaliojimais, turėjo pareigą atsisakyti registruoti tokią piliečių referendumo iniciatyvinę grupę.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas atmestas kaip nepagrįstas.

2021 m. gruodžio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-22-629/2021

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00081-2021-2

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl reikšmingų aplinkybių vertinimo, sprendžiant švelniausių savo pobūdžiu alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo pagrįstumo klausimą

Nagrinėtos bylos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo užsieniečiui paskirta alternatyvi sulaikymui priemonė (elektroninių ryšių priemonėmis nustatytu laiku pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrui (toliau – Centras) apie savo buvimo vietą) teisėtumas ir pagrįstumas.

Išanalizavęs bylos teises ir faktines aplinkybes, aktualų teisinį reguliavimą, LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad užsieniečio apgyvendinimas Centre nevertintinas kaip *de facto* (faktiškai; iš tikrųjų) sulaikymas, o užsieniečiui taikyta priemonė savo turiniu atitiko Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – Įstatymas) 115 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintą alternatyvią sulaikymui priemonę.

Tokiomis aplinkybėmis, LVAT teigimu, svarbu įvertinti, ar užsieniečiui taikoma judėjimo laisvę varžanti priemonė yra būtina ir proporcinga įstatymų numatytam tikslui pasiekti – operatyviai ir tinkamai išspręsti užsieniečio teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimą ir priimti bei įvykdyti atitinkamą sprendimą. Pažymėta, jog šiuo aspektu itin reikšmingas proporcingumo principas reikalauja užtikrinti teisės į laisvę ir saugumą ir šias teises apribojančių viešųjų interesų tikslų tinkamą balansą. Vertinant užsieniečiui taikomą alternatyvią sulaikymui priemonę, turi būti atsižvelgiama į tai, ar šia priemone siekiami tikslai negalėtų būti pasiekti pritaikius švelnesnę priemonę. Šiuo tikslu reikšmingomis gali būti aplinkybės, *inter alia* charakterizuojančios prieglobsčio prašytojo asmenybę, atskleidžiančios tam tikrus specialius asmens poreikius (be kita ko, prieglobsčio prašytojo, kaip pažeidžiamo asmens, turimas statusas), įvairių medicininių ar kitokių būtinųjų paslaugų, kurių nėra galimybės suteikti prieglobsčio prašytojo apgyvendinimo vietoje, poreikis ir pan.

Kita vertus, sprendžiant švelnesnės alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo klausimą, būtina įvertinti, ar tokia priemonė bus pakankama Įstatyme nustatytiems tikslams pasiekti. Todėl atsižvelgtina į tai, kad pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį užsieniečiui, dėl kurio nėra priimtas sprendimas įleisti į Lietuvos Respubliką, nesuteikiama teisė nevaržomai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje. Kitaip tariant, įstatymų leidėjas Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje iš esmės nustatė alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo ribas užsieniečiams, dėl kurių nėra priimtas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką – t. y. jiems gali būti taikomos tik nesuteikiančios teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje alternatyvios sulaikymui priemonės. Tik išimtiniais atvejais teismo nustatytų aplinkybių visumos pagrindu, teisėjų kolegijos vertinimu, gali būti sprendžiama dėl švelnesnės alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo būtinybės.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas netinkamai išnagrinėjo ir įvertino bylos faktines ir teises aplinkybes, netinkamai aiškino bei taikė teisės aktų nuostatas, paskirdamas užsieniečiui vieną iš švelniausių priemonių, nenustatė ir neįvertino visų reikšmingų aplinkybių, kurios pagrįstų jos taikymą, todėl teismo priimtas sprendimas negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu bei turi būti panaikintas. Nustačius, kad užsienietis iš Lietuvos Respublikos išvyko, konstatuota, kad procesas šiame etape neteko teisinės prasmės, todėl užsieniečio pareiškimas dėl alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo paliktas nenagrinėtu.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4270-492/2021

Teismo proceso Nr. 4-45-3-00365-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir tokių paslaugų realaus prieinamumo vertinimo sprendžiant alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo pagrįstumo klausimą

Nagrinėtos bylos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo nebuvo tenkintas užsienietės prašymas paskirti alternatyvią sulaikymui priemonę – elektroninių ryšių priemonėmis nustatytu laiku pranešti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrui (toliau – Centras) apie savo buvimo vietą – teisėtumas ir pagrįstumas.

Vertindamas užsienietės prašymo pagrįstumą, LVAT atkreipė dėmesį, kad užsienietė tiek pareiškime pirmosios instancijos teismui, tiek ir apeliaciniame skunde labai aiškiai skundėsi gyvenimo sąlygų Centre sukelta depresija. Žodinio nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme metu ji tvirtino, kad Centre bent du kartus kreipėsi dėl medicininių paslaugų poreikio, tačiau jos nebuvo suteiktos. Savo ruožtu Centras nebuvo pateikęs paaiškinimų bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu, Centro atstovas nedalyvavo žodiniame bylos nagrinėjime pirmojoje instancijoje. Atsiliepime į apeliacinį skundą Centras nepateikė jokios informacijos, kurios pagrindu būtų galima vertinti medicininių paslaugų Centre prieinamumo ir, konkrečiai, jų teikimo užsienietei (ar pastarosios atsisakymo nuo tokių paslaugų) aspektų. Į užsienietės teiginius dėl nesuteiktų medicininių paslaugų Centro atstovė teismo posėdžio metu nesureagavo, teisėjų kolegijos papildomai paprašyta konkretizuoti gyvenimo sąlygas Centre, medicininių paslaugų teikimo aspekto neminėjo. Kitaip tariant, konstatuota, kad byloje nėra jokių duomenų, kurie leistų vertinti Centre teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų realų prieinamumą, jų teikimą užsienietei, šiuo klausimu gautus jos pageidavimus ar atsisakymą nuo tokių paslaugų.

LVAT vertinimu, tokiomis aplinkybėmis negalima pagrįstai spręsti dėl teismo praktikoje nurodytų išskirtinių aplinkybių (be kita ko, kuriomis tam tikrais atvejais pripažintinas pažeidžiamo asmens statuso turėjimas) egzistavimo. Tačiau nurodytų aplinkybių konstatavimas turi esminę reikšmę sprendimui dėl poreikio taikyti švelnesnę alternatyvią sulaikymui priemonę priimti. Taigi, LVAT teigimu, šiuo atveju buvo pagrindas pripažinti, jog pirmosios instancijos teismas netinkamai išnagrinėjo ir įvertino bylos faktines ir teises aplinkybes, neišnagrinėjęs užsienietės pareiškime nurodytų skundų sveikatos sutrikimų aspektu, nenustatė ir neįvertino visų reikšmingų aplinkybių, tinkamos ir proporcingos alternatyvios sulaikymui priemonės parinkimui, todėl teismo priimtas sprendimas negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, o byla perduota nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

2021 m. gruodžio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4322-602/2021

Teismo proceso Nr. 4-44-3-00172-2021-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečio sulaikymo, siekiant įgyvendinti tokiam asmeniui paskirtą kardomąją priemonę

Nagrinėtos bylos dalyku buvo pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo tenkintas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centro (toliau – Centras) teikimas sulaikyti užsienietį Centre, pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas tenkino Centro teikimą nustatęs, kad užsieniečiui paskirta kardomoji priemonė – įpareigojimas gyventi skyriumi nuo nukentėjusiosios.

Atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio asmens tapatybė nustatyta, byloje nėra duomenų, kad jis kelia grėsmę valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, taip pat bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis, LVAT sprendė, kad nėra būtinybės užsienietį laikyti sulaikytą. Užsienietis savo elgesiu neparodė ketinimų išvykti iš Lietuvos Respublikos, nėra trukdęs kompetentingoms institucijoms atlikti reikalingus veiksmus, todėl teisėjų kolegija konstatavo, jog jis nesuteikė pagrindo manyti ar įtarti, kad gali išvykti iš Lietuvos Respublikos, jokių tai patvirtinančių objektyvių įrodymų nėra. Šiuo atveju siekiamo tikslo (kardomosios priemonės laikymosi), LVAT vertinimu, galima pasiekti, pavyzdžiui, perkeltiant užsienietį į kitą apgyvendinimo vietą, bet ne sulaikant asmenį.

Užsieniečio skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, įpareigojant Užsienietį nedelsiant paleisti iš sulaikymo vietos.

2021 m. gruodžio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-4461-502/2021

Teismo proceso Nr. 4-49-3-00210-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

10. Lietuvos Respublikos pilietybė

10.1. Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimas

Dėl termino paduoti prašymą laikyti asmenį Lietuvos Respublikos piliečiu atnaujinimo

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl galimybės atnaujinti Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo (toliau – Įstatymas) 45 straipsnio 10 dalyje numatytą terminą paduoti prašymą laikyti pareiškėją Lietuvos Respublikos piliečiu.

Pareiškėjas gimė Lietuvos Respublikos piliečių šeimoje, taigi byloje nėra ginčo dėl to, kad pareiškėjas pagal Įstatymo 14 straipsnį gimdamas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę, tačiau tam, kad jis galėtų gauti pilietybę patvirtinantį dokumentą, jis arba jo tėvai turėjo Įstatyme nustatytu terminu pateikti prašymą atitinkamai įstaigai, tačiau to nepadarė. Vis dėlto LVAT nepritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad, remiantis įstatymo viršenybės principu, nesant tiesiogiai Įstatyme įtvirtintai galimybei atnaujinti praleistą terminą, teismas neturėtų to daryti.

Nors pripažinta, jog Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos neturėjo teisės priimti pareiškėjo prašymo pasibaigus Įstatyme nustatytam terminui, tačiau, LVAT teigimu, praleisto termino atlikti tam tikrus teisinę reikšmę turinčius veiksmus atnaujinimas teisme yra susijęs ir su teisingumo principu. Bylą nagrinėjantis teismas, taikdamas atitinkamas materialiosios teisės normas, to negali daryti mechaniškai, nes tai būtų nesuderinama su teismo pareiga vykdyti teisingumą, konkrečioje byloje susiklosčiusių materialinių teisinių santykių faktinė sudėtis gali lemti tai, jog teisingumo vykdymas reikalauja realios subjektinių teisių apsaugos ir teisinių santykių stabilumo pusiausvyros. Pritarta pareiškėjo argumentams, kad nagrinėtu atveju teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principai nusveria tai, jog Įstatyme nėra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nurodyta galimybė atnaujinti praleistą terminą, ir teismas konkrečioje byloje turėtų vertinti individualią asmens situaciją.

Teisėjų kolegija vertino, kad Įstatymo 45 straipsnio 10 dalyje nurodytas terminas nėra naikinamas, todėl jis gali būti atnaujinamas.

Nagrinėdamas klausimą, ar terminas buvo praleistas dėl svarbių priežasčių, LVAT pabrėžė, kad šiuo atveju sprendžiamas ne individualiu administraciniu aktu pažeistos subjektinės teisės gynimo klausimas, o tai, ar asmuo turėjo galimybę įgyvendinti savo subjektinę teisę ir dėl kokių priežasčių to nepadarė. Atkreiptas dėmesys, kad pareiškėjas pilietybės klausimu pradėjo rūpintis ir į kompetentingas institucijas kreipėsi po dviejų mėnesių nuo pilnametystės, todėl daryta išvada, kad pareiškėjas buvo pakankamai aktyvus ir rūpestingas. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad terminą pareiškėjas praleido dėl svarbių, nuo jo valios nepriklausančių priežasčių, todėl pareiškėjo prašymas patenkintas ir šis terminas atnaujintas.

2021 m. gruodžio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-4046-552/2021

Teismo proceso Nr. 2-68-3-26054-2020-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 10.1; 10.6

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.14. Pelno mokestis

12.14.3. Kiti su pelno mokesčiu susiję klausimai

Dėl įmonių grupės pripažinimo apsimestiniu dariniu patronuojamosios bendrovės patronuojančiai bendrovei išmokamų dividendų (ne)apmokestinimo pelno mokesčių tikslais

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl vietos mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui (Bendrovei) apskaičiuotas papildomai mokėtinas pelno mokestis, nustačius, kad jis nepagrįstai taikė Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) 34 straipsnio 2 dalyje numatytą apmokestinimo išimtį 2016 m. rugpjūčio 17 d. išmokėjęs neapmokestintų dividendų už 2014 metus akcininkui Estijos įmonei¹.

PMĮ 34 straipsnio 2 dalimi, be kita ko, nacionalinėje teisėje yra įgyvendinamas 2011 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyvos 2011/96/ES dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms (su paskutiniais pakeitimais, atliktais 2015 m. sausio 27 d.

¹ Konkrečiai vietos mokesčių administratorius paneigė pareiškėjo, kaip mokesčių išskaičiuojančio asmens, teisę taikyti minėtą įstatymo nuostatą, kurioje, be kita ko, nustatyta, kad Lietuvos vieneto, kuriame dividendus gaunantis užsienio vienetas ne trumpiau kaip 12 mėnesių be pertraukų, įskaitant dividendų paskirstymo momentą, valdo ne mažiau kaip 10 procentų balsus suteikiančių akcijų (dalių, pajų), tam užsienio vienetai išmokami dividendai neapmokestinami.

Tarybos direktyva (ES) 2015/121), 5 straipsnis, nustatantis, kad iš pelno, kurį dukterinė bendrovė paskirsto savo patronuojančiai bendrovei, mokestis prie šaltinio neišskaitomas.

Pripažindamas, kad pareiškėjas nepagrįstai ginčo dividendams taikė PMĮ 34 straipsnio 2 dalį, vietos mokesčių administratorius rėmėsi to paties įstatymo 32 straipsnio 6 dalimi, kuria į nacionalinę teisę iš esmės pažodžiui perkeliama Direktyvos 2011/96 1 straipsnio 2 ir 3 dalys, kuriose nustatyta, kad valstybės narės nesuteikia galimybės naudotis šios direktyvos teikiama nauda darinio ar kelių darinių atžvilgiu, jeigu jų nustatymo pagrindinis tikslas arba vienas iš pagrindinių tikslų buvo gauti mokestinės naudos, kuri prieštarauja šios direktyvos dalykui ar tikslui, ir todėl jie yra apsimestiniai atsižvelgus į visus susijusius faktus ir aplinkybes; darinys gali apimti daugiau nei vieną etapą ar dalį; taikant 2 dalį darinys arba keli dariniai laikomi apsimestiniais tokia apimtimi, kuria jie nebuvo nustatyti dėl svarių komercinių priežasčių, atspindinčių ekonominę realybę.

LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad, kiek tai yra susiję su ginčo atveju, Direktyvos 2011/96 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta ir su bendru draudimo piktnaudžiauti principu susijusi mokestinė nauda yra būtent šios direktyvos 5 straipsnyje nurodytos mokesčio lengvatos (apmokestinimo išimties) taikymas. Be to, nagrinėtu atveju būtent PMĮ 34 straipsnio 2 dalies taikymas eliminavo pareiškėjo pareigą iš išmokamų dividendų išskaičiuoti ir į biudžetą sumokėti pelno mokestį (PMĮ 34 str. 1 d.). Net jei ginčo darinį sukūrė ne pati Bendrovė, o ją kontroliavę asmenys (nagrinėtu atveju jos buvę akcininkai), konstatavus, jog šia mokesčio lengvata pasinaudota siekiant su Direktyva 2011/96 nesuderinamų tikslų (piktnaudžiaujant teise), savaime nėra paneigta Bendrovės, kaip mokestį išskaičiuojančio asmens, pareiga įvykdyti minėtą mokestinę prievolę.

Pagal Direktyvos 2011/96 1 straipsnio 2 dalį ir PMĮ 32 straipsnio 6 dalį, apsimestiniais dariniais pripažįstami tie, kurių nustatymo pagrindinis tikslas arba vienas iš pagrindinių tikslų buvo gauti mokestinės naudos, kuri prieštarauja šios direktyvos dalykui ar tikslui, tačiau, kaip pabrėžiama Direktyvos 2011/96 3 dalyje, tik tiek, kiek jie nebuvo nustatyti dėl svarių komercinių priežasčių, atspindinčių ekonominę realybę, t. y. jei darinys nustatytas dėl svarbių ekonominių priežasčių, atspindinčių ekonominę realybę, jis negali būti laikomas apsimestiniu, net jei minėta nauda yra įgyjama. Tokį vertinimą patvirtina Direktyvos 2015/121 preambulės 6 dalis, kurioje nurodyta, kad kovos su piktnaudžiavimu taisyklės turėtų būti taikomos proporcingai ir siekiant konkretaus tikslo kovoti su vienu ar keliais dariniais, kurie yra apsimestiniai, tai yra, kurie neatspindi ekonominės realybės. Be to, kaip jau ne kartą konstatuota ESTT praktikoje, tai, kad mokesčių mokėtojas ieško palankiausios jam apmokestinimo schemos, neturėtų pagrįsti bendrosios sukčiavimo ar piktnaudžiavimo prezumpcijos. Taigi, apsimestiniu (fiktyviu) dariniu gali būti laikoma įmonių grupė tiek, kiek ji buvo sukurta dėl ekonominės realybės neatspindinčių motyvų ir kurios struktūra yra tik formali, o jos pagrindinis tikslas ar vienas iš pagrindinių tikslų yra gauti mokestinės naudos, prieštaraujančios taikytinos mokesčių teisės tikslui ar paskirčiai.

LVAT taip pat paminėjo Direktyvos 2015/121 preambulės 8 dalį, kurioje nurodyta, kad požiūris, kurio laikantis vartojama formuluotė „tokia apimtimi, kiek“, gali būti veiksmingas tais atvejais, kai atitinkami subjektai yra neapsimestiniai, tačiau, kai, pavyzdžiui, akcijos, kuriomis remiantis paskirstomas pelnas, yra apsimestinai priskirtos valstybėje narėje įsisteigusiam mokesčių mokėtojui, t. y. jeigu pagal tam tikrą darinį, remiantis jo teisine forma, perduodamos akcijų nuosavybės teisės, tačiau jo savybės neatspindi ekonominės realybės. Kitaip tariant, minėtas vertinimas atliekamas konkrečios iš Direktyvos 2011/96 kylančios naudos atžvilgiu, nepriklausomai nuo to, kad atitinkamas darinys kitais jo veiklos aspektais nėra apsimestinis.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog, sprendžiant dėl darinio pripažinimo apsimestiniu Direktyvos 2011/96 1 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais, vertinamos tos reikšmingos aplinkybės, įskaitant ir objektyviais duomenimis pagrįstus grupėje tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujančių asmenų ketinimus, kurios leidžia nustatyti (patvirtinti ar paneigti) darinio nustatymo priežastis būtent šioje direktyvoje numatytos naudos gavimo momentu (vėliau susiklosčiusios (atsiradusios) svarbios komercinės priežastys, pagrindžiančios darinio nustatymo ekonominę logiką, nėra aktualios).

Įvertinusi pareiškėjo akcijų perleidimo Estijos įmonei bei kitas su šios įmonės veikla, jos struktūra ir kontroliuojančiais asmenimis susijusias aplinkybes, teisėjų kolegija sutiko su mokesčių administratoriaus ir mokestinį ginčą nagrinėjusių institucijų išvada, kad, pirma, ginčo darinio, kurį sudarė pareiškėjas, kaip dukterinė (patronuojamoji) bendrovė, ir Estijos įmonė, kaip patronuojanti bendrovė, sukūrimas nebuvo paremtas kokiomis nors svarbiomis komercinėmis priežastimis, atspindinčiomis ekonominę realybę, dėl to Direktyvos 2011/96 5 straipsnyje numatytos mokesčio lengvatos (ginčo dividendų neapmokestinimas) akivaizdžiai nepasiektų šia lengvata siekiamų tikslų, ir, antra, vienas iš šio formalaus darinio sudarymo pagrindinių tikslų buvo pasinaudojimas aptariama apmokestinimo išimtimi (mokesčio lengvata).

Kartu teisėjų kolegija pažymėjo, jog ginčo įmonių grupės, kaip apsimestinio darinio, vertinimas bylai aktualiu laikotarpiu pats savaime nelemia tokio paties vertinimo dėl šios grupės statuso vėlesniais laikotarpiais.

Sprendžiant dėl kitu laikotarpiais sudarytų sandorių ir atliktų veiksmų, vėlesnė Estijos įmonės veikla ir (ar) kitos aplinkybės gali lemti kitokį vertinimą, t. y. šios įmonės, kaip patronuojančios bendrovės, veikimas pareiškėjo atžvilgiu gali būti pripažintas svarbiomis komercinėmis priežastimis, atitinkančiomis ekonominę realybę, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/96 1 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė.

2021 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2232-789/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01764-2020-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.2.2; 12.14.3

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.2. Poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimas

14.2.3. Kiti su poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimu susiję klausimai

Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje vertinamų aspektų, statant vėjo jėgaines

Apžvelgiamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro sprendimo „Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių“ teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, priėjęs prie išvados, kad nėra pagrindo teigti, jog ginčijamu sprendimu pritarus Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitai (toliau – Ataskaita) nebuvo užtikrinti visuomenės sveikatos reikalavimai ir vykdant planuojamą ūkinę veiklą bus padarytas neigiamas poveikis visuomenės sveikatai, sprendė, kad planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) poveikio visuomenės sveikatai vertinimas buvo atliktas laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų ir procedūros, todėl nėra teisinio pagrindo naikinti ginčijamą sprendimą.

Pareiškėjas su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo teiginys, kad didesnio aukščio elektrinių parinkimas, minimalaus atstumo tarp šių elektrinių nesilaikymas laikytini esminiu PŪV neatitikimu specialiojo plano sprendiniams, neturi teisinės reikšmės, nes byloje ginčas kilo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos, t. y. dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo, o ne dėl didesnio aukščio elektrinių parinkimo, minimalaus atstumo tarp šių elektrinių. Pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimą nustato Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, *inter alia* (be kita ko) 2 straipsnio 8 punktą, pagal kurį poveikio visuomenės sveikatai vertinimas – planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, poveikio sveikatai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas. Taisyklės, kaip šis procesas atliekamas, nustato sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491 patvirtinti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniai nurodymai. Nei viename iš pirmiau nurodytų aktų nėra įtvirtintos nuostatos, kurioje būtų nustatyta, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimas turi atitikti specialųjį planą.

Pažymėta, kad nors abu dokumentai, pradedant vykdyti ūkinę veiklą (statyti vėjo jėgaines), yra būtini, tačiau jų paskirtis yra skirtinga – poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje pirmiausia yra vertinama, ar planuojama būsima veikla neviršys maksimalaus leistino triukšmo ribinių dydžių pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011.

2021 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1861-1062/2021

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00425-2020-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 14.2.1; 14.2.3; 41; 43.8.2

[Prieiga internete](#)

14.4. Racionalus gamtos išteklių naudojimas ir apsauga

14.4.1. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas ir apsauga

Dėl pareigos pateikti tinkamai užpildytą paraišką ir dokumentus, reikalingus sertifikatui didžiajam apuokui išduoti

Apžvelgiamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies, kuria netenkinti pareiškėjo VŠĮ „Raubonių parkas“ skundo reikalavimai panaikinti atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) sprendimą ir įpareigoti atsakovą išduoti komercinio naudojimo sertifikatą didžiajam apuokui, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas skundo reikalavimų netenkino, nustatęs, kad sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas. Pareiškėjas su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas pateikė paraišką išduoti komercinės veiklos sertifikatą didžiojo apuoko (lotynų kalba – *Bubo bubo*) egzemplioriui, išsiritusiam 2018 m. rugsėjo 2 d. Atsakovas iš pareiškėjo pateiktų dokumentų nustatė, kad paraiškoje nurodyta didžiojo apuoko egzemploriaus išsiritimo data nesutampa su data, nurodyta kituose dokumentuose, išsiritimo data prieštaringa mokslo žiniomis apie šios rūšies veisimosi ir jauniklių atsivedimo periodus, nesutampa paukščių lyčių nustatymo sertifikatų ir komercinės veiklos sertifikatų duomenys, nepateikti komerciniuose sertifikatuose nurodytų paukščių lyties nustatymo sertifikatai, todėl negalima įsitikinti, ar šie paukščiai (kaip galimi egzemploriaus tėvai), paženklininti konkrečiais uždarais žiedais, galėjo sudėti kiaušinius ir susilaukti palikuonių.

Teisėjų kolegija nustatė, kad buvo pateikti prieštaringi duomenys, kurie neleido atsakovui išduoti pareiškėjo prašomo sertifikato 2018 m. rugpjūčio 26 d. išsiritusiam jaunikliui, kuris galėtų būti didžiųjų apuokų, paženklintų konkrečiais uždarais žiedais, palikuonis.

Vertindama pareiškėjo šioje byloje nurodytas aplinkybes, dėl kurių buvo pateikti prieštaringi duomenys, nepateikti reikalingi dokumentai, iš jų ir tai, kad Agentūros darbuotojai šiuo atveju atsakingi už susiklosčiusią situaciją, teisėjų kolegija akcentavo, kad 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 338/97) 10 straipsnyje nustatyta, jog valstybės narės valdymo institucija, gavusi konkretaus asmens paraišką bei visus patvirtinamuosius dokumentus ir įsitikinusi, kad laikomasi visų leidimo išdavimo sąlygų, gali išduoti sertifikatą 8 straipsnio 3 dalyje nurodytiems tikslams. Reglamentas (EB) Nr. 865/2006 50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tinkamai užpildyta forma pateikiama valstybės narės, kurioje yra egzemplioriai, valdymo institucijai kartu su būtina informacija bei dokumentiniais įrodymais, kurių, minėtos institucijos nuomone, reikia tam, kad ji galėtų nustatyti, ar turėtų būti išduotas sertifikatas.

Taigi būtini pareiškėjas privalėjo pateikti tinkamai užpildytą paraišką ir dokumentus, reikalingus sertifikatui išduoti. Nustačius, kad pareiškėjas kartu su paraiška nepateikė duomenų, kurie leistų daryti išvadą, jog jauniklio tėvai galėtų būti didžiojo apuoko egzemplioriai, paženklininti konkrečiais uždarais žiedais, t. y. tie egzemplioriai, kurių komercinės veiklos sertifikatai buvo pateikti su paraiška, konstatuota, kad pagrįstai pripažinta, jog sprendimu teisėtai atsisakyta išduoti sertifikatą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmestas.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2884-520/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03280-2020-0

Procesinio sprendimo kategorija 14.4.1

[Prieiga internete](#)

14.6. Atliekų prevencija ir tvarkymas

Dėl pareigos prieš naikinant atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus įvertinti, ar atliekos realiai buvo sutvarkytos

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo patvirtintas Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – Vilniaus RAAD) (teisių perėmėjas – Aplinkos apsaugos departamentas prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos) patikrinimo aktas (toliau – Patikrinimo aktas), kuriame konstatuota, kad UAB „Metrail“ 2014 metais neteisėtai išdavė metalinių pakuočių bei elektros ir elektroninės įrangos (toliau – EEJ) atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, todėl šie dokumentai pripažinti naikintiniais.

Pirmosios instancijos teismas panaikino Sprendimą konstatavęs, kad Vilniaus RAAD įrodymais nepagrindė UAB „Metrail“ inkriminuočių pažeidimų, dėl kurių buvo panaikinti metalinės pakuotės ir EEJ atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai, UAB „Metrail“ patikrinimas atliktas neišsamiai, remiantis vien tik išvestiniais duomenimis, nenustačius esminių aplinkybių dėl 2014 metais surinktų atliekų realaus surinkimo ir sutvarkymo.

Patikrinimo akte bei Sprendime, be kita ko, buvo konstatuoti UAB „Metrail“ padaryti Atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ) 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punkto² bei aplinkos ministro 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. D1-359 patvirtinto Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 11.10, 11.11 ir 20.7 punktų³ pažeidimai. Byloje nebuvo ginčo dėl Patikrinimo akte bei Sprendime užfiksuotų faktinių aplinkybių, kad: UAB „Metrail“ 2014 metais surinko 5 625,642 t metalinės pakuotės atliekų, iš kurių 84,628 t metalinės pakuotės atliekų iš nekomunalinių atliekų srauto (juridinių asmenų) ir 251,497 t metalinės pakuotės atliekų iš fizinių asmenų (komunalinių atliekų srauto), o 5 289,508 t metalinės pakuotės atliekų surinkimą pagrindė tik kasos aparatų žiniaraščiai sąskaitoms; 2014 metais UAB „Metrail“ išvežė 234 siuntas, 5 273,922 t, metalinės pakuotės atliekų į Latviją (duomenys neskelbtini), apie kurias pateiktas išankstinis informavimas, bei 18 siuntų, 421,460 t, dėl kurių nėra duomenų apie išankstinį informavimą; (duomenys neskelbtini) metalinės pakuotės atliekų perdirbimo nevykdo.

Bylą nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija priminė, jog teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad kai nustatoma, jog yra pažeistas *bent vienas* iš ATĮ 34²⁵ straipsnyje ir Aprašo 11, 16, 20, 25, 30, 35 ir 39 punktuose nurodytų reikalavimų, laikoma, kad dokumentai išrašyti neteisėtai (žr., pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1633-502/2019; kt.). Siekiant konstatuoti ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalyje nurodytą teisei priešingą veiką būtina nustatyti *bent vieną* iš pagrindų, išdėstytų aptariamo straipsnio 2 dalyje, ir tai pagrįsti atitinkamais faktiniais duomenimis (žr., pvz., LVAT 2020 m. vasario 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-159-556/2020).

LVAT nurodė, kad lingvistinė ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punkto analizė leidžia daryti išvadą, jog tam, kad būtų pripažinta, jog įrodantis dokumentas išrašytas neteisėtai, turi būti nustatytos viena iš šių sąlygų arba abi sąlygos kartu: 1) dokumentas yra išrašytas už tą eksportuotą gaminių ir (ar) pakuočių atliekų kiekį, apie kurio išvežimą neinformuota ir (ar) 2) nepateiktas iš gavėjo gautas dokumentas, patvirtinantis išvežtų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų panaudojimą, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. LVAT, aiškindamas ATĮ nuostatas, kurios taikytinos ir šioje byloje, nurodė, jog pagal ginčui aktualų teisinį reguliavimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo teisėtumas buvo siejamas su atitinkamų ATĮ įtvirtintų reikalavimų (sąlygų) įvykdymu, kurių nesilaikymas (pažeidimas) sudaro pakankamą pagrindą dokumentus pripažinti išrašytais neteisėtai, nereikalaujant kiekvienu atveju (priklausomai nuo konstatuoto pažeidimo) papildomai vertinti, ar nesilaikant šių sąlygų (reikalavimų) išrašytuose dokumentuose nurodytos atliekos realiai buvo sutvarkytos, tokių reikalavimų nenustatė ir Aprašas (žr. LVAT 2021 m. lapkričio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2855-624/2021).

Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Aprašo 11.10 punkto bei ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punkto pažeidimui konstatuoti užteko nustatyti, jog nebuvo pateikti šiose teisės normose nurodyti dokumentai. Vadovaujantis Latvijos Respublikos aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministerijos Valstybinės

² Sprendimu neteisėtai išduotais ir naikintinais pripažintų dokumentų išrašymo metu galiojusios redakcijos ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punktas nustatė, kad neteisėtu gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančio dokumento išrašymu laikoma, kai toks dokumentas yra išrašytas už tą eksportuotą gaminių ir (ar) pakuočių atliekų kiekį, apie kurio išvežimą neinformuota ir (ar) nepateiktas iš gavėjo gautas dokumentas, patvirtinantis išvežtų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų panaudojimą, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

³ Sprendimu neteisėtai išduotais ir naikintinais pripažintų dokumentų išrašymo metu galiojusios redakcijos Aprašo 11.10 punktas nustatė, kad dokumentai gali būti išrašomi pakuočių atliekų kiekiui, kuriam atliekų eksportuotojas turi valstybėse narėse gavėją kontroliuojančios aplinkos apsaugos institucijos rašytinį paliudijimą, kad gavėjas turi teisę ir pakankamus pajėgumus perdirbti ar kitaip naudoti įvežamas atliekas pagal reikalavimus, kartu su vertimu į lietuvių kalbą, arba gavėjui išduoto aplinkosauginio leidimo atliekų tvarkymo veiklai vykdyti kopiją kartu su atitinkamos dalies apie tas atliekas, dėl kurių sudaryta sutartis, vertimu į lietuvių kalbą. Aprašo 11.11 punkte buvo nustatyta, kad dokumentai gali būti išrašomi eksportuotam pakuočių atliekų kiekiui, apie kurio eksportą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki kiekvienos atliekų siuntos išvežimo informuotas RAAD, iš kurio kontroliuojamos teritorijos planuojama eksportuoti atliekas, <...>. Aprašo 20.7 punkte buvo nustatyta, kad dokumentai gali būti išrašomi elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiui, kurį dokumentų išrašymo metu atliekų naudotojas (perdirbėjas) yra panaudojęs arba apie kurio perdirbimą pagaminant produktą ir (ar) kitokį panaudojimą turi rašytinį po elektros ir elektroninės įrangos atliekų pradinio apdorojimo gautas sudedamąsias medžiagas ar dalis priėmusio atliekų naudotojo (perdirbėjo) paliudijimą.

aplinkos tarnybos Rygos regiono aplinkos valdybos Atliekų tvarkymo leidimu Nr. RI13AA0001, (duomenys neskelbtini) galėjo vykdyti tik metalinių pakuočių atliekų (kodas 15 01 04) surinkimo, perkrovimo, rūšiavimo ir saugojimo veiklą, tačiau ji neturėjo teisės vykdyti metalinių pakuočių atliekų perdirbimą. Todėl Sprendime pagrįstai konstatuotas Aprašo 11.10 punkto bei ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punkto pažeidimas. UAB „Metrail“ už šias atliekas negalėjo išrašyti metalinių pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų, kadangi nepateikė dokumento, patvirtinančio, jog (duomenys neskelbtini) turi teisę ir pakankamus pajėgumus perdirbti ar kitaip naudoti įvežamas atliekas pagal reikalavimus, vadinasi atsakovas pagrįstai už šias atliekas išrašytus atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus pripažino išrašytais neteisėtais ir naikintinais. Pirmosios instancijos teismas netinkamai įvertino faktines bylos aplinkybes bei priėjo prie nepagrįstų išvadų, jog nurodytos teisės normos pažeidimas neįrodytas, nes atsakovas nesurinko papildomų įrodymų, patvirtinančių, kad atliekos realiai nebuvo sutvarkytos. Pirmosios instancijos teismas Sprendimo dalį, kuria nuspręsta metalinių pakuočių atliekų sutvarkymą patvirtinančius dokumentus laikyti naikintinais, nepagrįstai pripažino neteisėta vien dėl to, kad atsakovas neįrodė, jog į Latviją (duomenys neskelbtini) eksportuotos metalinės pakuotės atliekos realiai nebuvo sutvarkytos.

LVAT atmetė pareiškėjų argumentus, jog į Latviją (duomenys neskelbtini) išvežtos metalinių pakuočių atliekos vėliau buvo perduotos kitai bendrovei – (duomenys neskelbtini), kuri turėjo teisę jas perdirbti, kadangi Apraše nustatytas reikalavimas atliekų eksportuotojui turėti atitinkamų pakuočių atliekų naudojimo (perdirbimo) sutartį būtent su šias atliekas valstybėse narėse panaudosiančiu (perdirbsiančiu) atliekų tvarkytoju, kartu su vertimu į lietuvių kalbą, o byloje buvo tik UAB „Metrail“ sutartis su atliekas gavusia (pirmąja) bendrove, kuri neturėjo teisės vykdyti metalinių pakuočių atliekų perdirbimą, bet nebuvo sutarties su ta kita bendrove, kuriai vėliau buvo perduotos atliekos, vadinasi metalinės pakuotės atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai už šias atliekas negalėjo būti išrašomi.

Dėl metalinės pakuotės atliekų 18 siuntų, 421,460 t, dėl kurių nebuvo gautas išankstinis informavimas, UAB „Metrail“ teigė, jog pranešimus apie šiuos planuojamus vežimus teikė faksu ir neturi galimybės pateikti faksu siųstų dokumentų suvestinės, nes ji saugoma tik 6 mėnesinius. Vertindama šiuos teiginius, LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad vykdydamas veiklą, suteikiančią teisę išduoti dokumentus, suteikiančius teisę į mokesťines lengvatas, subjektas privalo griežtai laikytis jo veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų bei veiklą vykdyti ir dokumentus tvarkyti taip, kad bet kada galėtų įrodyti, jog jo veikla atitiko teisės aktų reikalavimus. Teisėjų kolegija sutiko su atsakovo apeliacinio skundo argumentu, kad nurodytą pažeidimą pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pripažino mažareikšmiu – gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo teisėtumas buvo siejamas su atitinkamų ATĮ įtvirtintų reikalavimų (sąlygų) įvykdymu, kurių nesilaikymas (pažeidimas) sudaro pakankamą pagrindą dokumentus pripažinti išrašytais neteisėtais. Todėl už šias atliekas taip pat negalėjo būti išrašyti atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai.

Atsižvelgusi į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sprendė, kad vien dėl Aprašo 11.10 ir 11.11 punktų bei ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punkto pažeidimų Sprendimu buvo pagrįstai ir teisėtais panaikinti visi Sprendime nurodyti metalinių pakuočių atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai, nes Patikrinimo akte nustatyta, jog pagal perdirbėjo išrašytų dokumentų ataskaitą, visos gautos metalinės pakuotės atliekos buvo perdirbtos Europos ekonominėje erdvėje, t. y. (duomenys neskelbtini), kuri neturi teisės tvarkyti metalinės pakuotės atliekas.

Įvertinusi patikrinimo metu nustatytus EEJ atliekų tvarkymo pažeidimus, teisėjų kolegija nustatė, kad Aprašo 20.7 punkto pažeidimu galima pagrįsti visų UAB „Metrail“ išrašytų dokumentų, įrodančių EEJ atliekų sutvarkymą, pripažinimą naikintinais, nes Sprendimu naikintinais pripažinti dokumentai, turintys įrodyti 860 t EEJ atliekų sutvarkymą, o Patikrinimo akte užfiksuota, jog iš viso 2014 metais Alytaus aikštelėje išrūšiuvus EEJ susidarė 283,20 t atliekų, Vilniaus aikštelėje – 667,548 t EEJ atliekų, tačiau nepateikti dokumentai, įrodantys, kad po EEJ išrūšiavimo susidariusios atliekos (EEJ komponentai) buvo perdirbtos, panaudotos energijai gauti ar iš jų buvo pagamintas produktas. Savo ruožtu ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 6 punktas įtvirtino, kad neteisėtu gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančio dokumento išrašymu laikoma, kai toks dokumentas yra išrašytas už tą gaminių ir (ar) pakuočių atliekų kiekį, kuris gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančio dokumento išrašymo metu dar nebuvo sutvarkytas. Nors Patikrinimo akte ir Sprendime nebuvo nurodytas ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 6 punkto pažeidimas, o vietoj šios teisės normos konstatuota, kad kartu su Aprašo 20.7 punktu buvo pažeistas ATĮ 34²⁵ straipsnio 2 dalies 7 punktas, teisėjų kolegija 7, o ne 6 punkto nurodymą laikė rašymo apsirikimu, kadangi pats pažeidimas buvo konkrečiai nurodytas.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsakovas, konstatuodamas Aprašo 20.7 punkto pažeidimą, neturėjo pareigos rinkti įrodymus, ar EEJ atliekos buvo realiai sutvarkytos. Priešingai, UAB „Metrail“, tvirtindama, jog EEJ atliekos buvo sutvarkytos, turėjo pateikti tai patvirtinančius įrodymus, tačiau jų nepateikė, vadinasi nepaneigė

Patikrinimo akte bei Sprendime konstatuoto Aprašo 20.7 punkto pažeidimo. Atitinkamai nustačius, kad iš esmės visam UAB „Metraile“ 2014 metais išduotuose dokumentuose, įrodančiuose EE] atliekų sutvarkymą, nurodyto EE] atliekų kiekio sutvarkymui pagrįsti nepateikti Aprašo 20.7 punkte nurodyti dokumentai, yra pakankamas pagrindas visus nurodytus dokumentus pripažinti naikintais.

Taigi atsakovo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjų skundai atmesti.

2021 m. gruodžio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2127-502/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05045-2015-5

Procesinio sprendimo kategorija 14.6

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. administracinę bylą Nr. [eA-2855-624/2021](#) dėl UAB „Metraile“ 2013 metais išduotų atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų LVAT papildomai pasisakė dėl tokių dokumentų naikinimo eiliškumo, kai nustatoma, kad dalis jų buvo išrašyti teisėtai. Kadangi atliekos surenkamos ir tvarkomos tokiu būdu, kad jas perdavus, nebėra galimybės jų atskirti ir priskirti konkrečiam subjektui, šioje byloje LVAT sprendė, jog atsakovo praktika, kai dokumentai naikinami eiliškumo tvarka, nėra pateisinama, nes tokiu atveju gamintojai ir (ar) importuotojai, kuriems dokumentai išrašyti vėliau, atsiduria nelygiavertėje padėtyje, lyginant su tais gamintojais ir (ar) importuotojais, kuriems dokumentai išrašyti anksčiau. Byloje nustačiusi, kad UAB „Metraile“ ginčo laikotarpiu (t. y. 2013 metais) iš viso išrašė metalinės pakuotės atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų už 6 143,08 t, paliekant galioti UAB „Metraile“ išduotus dokumentus už 194,07 t, t. y. už 3,1592 proc. metalinės pakuotės atliekų, ir nesant galimybės nustatyti, kuriam konkrečiam dokumentui(-ams) turėtų būti priskirtas nurodytas kiekis, atitinkamai šia dalimi (3,1592 proc.) turėtų būti paliekamas galioti kiekvienas UAB „Metraile“ ginčo laikotarpiu išrašytas metalinės pakuotės atliekų sutvarkymą įrodantis dokumentas, bet ne visas nurodytas atliekų kiekis priskiriamas vienam, eiliškumo tvarka anksčiausiai išrašytam, dokumentui.

15. Žemės teisiniai santykiai

15.8. Kiti su žemės teisiniais santykiais susiję klausimai

Dėl galimybės pagal Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punktą statyti statinius kitoje vietoje nei buvusi sodyba

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) Zarasų skyriaus 2018 m. spalio 30 d. įsakymo „Dėl atsisakymo rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą“ teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjos prašyme NŽT buvo nurodžiusios, kad atlikus 10,13 ha ploto žemės sklypo kadastrinius matavimus, „sklypas dėl kelio suskilo į du sklypus“, t. y. Sklypus Nr. 377 ir Nr. 378. Pareiškėjos prašė organizuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą miškų ūkio paskirties Sklypui Nr. 377. Pareiškėjos nurodė, kad projekto tikslai „pertvarkyti miškų ūkio paskirties žemės sklypą (kai žemės sklypas reikalingas buvusiai sodybai atstatyti) padalijant į du sklypus, suformuojant miškų ūkio paskirties sklypą ir kitos paskirties žemės sklypą – vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijas“.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė kaip nepagrįstą, dalį bylos nutraukė. Pirmosios instancijos teismas, be kita ko, konstatavo, kad: Sklype Nr. 378 registruotas fiziškai pažeistas gyvenamasis namas, kurio baigtumo procentas 8 proc., 1906 metų statybos (toliau – Buvusi sodyba), bet pareiškėjos pageidauja atstatyti Buvusią sodybą ne šiame žemės sklype, o Sklype Nr. 377; Sklypas Nr. 377 priskirtinas miško ūkio paskirties žemei, jis patenka į Gražutės regioninio parko Antalieptės marių hidrografinio draustinio teritoriją, jame išlikusios sodybos nebuvo, o yra pradėti statyti nauji statiniai – gyvenamasis namas, ūkinis pastatas ir pirtis, kurių statybos leidimą panaikino Vilniaus apygardos administracinis teismas 2016 m. kovo 8 d. sprendimu.

Apeliaciniame skunde pareiškėjos teigė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, jog Buvusią sodybą atstatyti galima tik toje vietoje, kurioje ji buvo. Pareiškėjų nuomone, teismas neturėjo vadovautis Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio (2016 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. XII-2683 redakcija) 3 dalies, kurioje reglamentuojamos statybos valstybiniuose parkuose, 4 punktu, o turėjo taikyti minėto įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punktą.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pareiškėjoms, kad ginčo atveju taikytinas Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punktas, kuriame nustatyta, kad „leidžiama naujus sodybos pastatus ir inžinerinius

statinius statyti buvusios sodybos vietoje <...>. Jei neįmanoma sodybos atstatyti toje vietoje, kur ji buvo, dėl to, kad vieta yra užlieta vandeniu dėl natūralaus upės ar ežero kranto linijos pasikeitimo, dėl vandens telkinio patvenkimo arba dėl reljefo formų pasikeitimo, užaugusio miško, nutiestų kelių ar kitų objektyvių priežasčių, pastatų statybai tokiu atveju gali būti parinkta kita, negu buvusi, pastatų vieta <...>“.

Pasak LVAT, iš paminėtos nuostatos matyti, kad pagal ją buvusios sodybos atstatymo teisę įgyvendinti ne toje vietoje, kurioje ji buvo, o parenkant kitą vietą, negu buvusi pastatų vieta, galima tik nustačius, jog sodybos atstatyti toje vietoje, kur ji buvo, neįmanoma dėl objektyvių priežasčių. Teisėjų kolegija, lingvistiškai aiškindama Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punktą, ypač atsižvelgdama į šioje normoje pateikiamą pavyzdinį sąrašą objektyvių priežasčių, su kuriomis įstatymas sieja galimybę buvusios sodybos atstatymo teisę valstybiniame parke įgyvendinti ne toje vietoje, kurioje tokia sodyba buvo, o parenkant kitą vietą, negu buvusi pastatų vieta, priėjo prie išvados, kad tokiomis Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 5 punkte *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) neįvardytomis objektyviomis priežastimis negali būti pripažintos *inter alia* (be kita ko) priežastys, kurios egzistavo visuomet (t. y. ir tuo metu, kai sodyba, kurią siekiama atstatyti, buvo pastatyta). Juo labiau tokiomis objektyviomis priežastimis negali būti laikoma atsakingų institucijų (šiuo atveju Sartų ir Gražutės regioninio parko direkcijos (buvusi Gražutės regioninio parko direkcija) ar atskirų jos pareigūnų) pozicija, pagrįsta ne objektyvių priežasčių, dėl kurių buvusios sodybos atstatyti toje vietoje, kurioje tokia sodyba buvo, yra neįmanoma, buvimu, bet kitomis priežastimis ir motyvais.

LVAT konstatavo, kad byloje nėra jokių duomenų, sudarančių pakankamą pagrindą spręsti, kad NŽT Zarasų skyriui priimant ginčijamą įsakymą egzistavo bent viena iš Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio (2016 m. spalio 18 d. įstatymo Nr. XII-2683 redakcija) 3 dalies 5 punkte įtvirtintų objektyvių priežasčių, dėl kurių Buvusi sodyba negalėtų būti atstatyta toje vietoje, kurioje ji buvo (ir šiuo metu yra). Teisėjų kolegijos vertinimu, tokių objektyvių priežasčių savo raštuose, susitikimuose nenurodė ir Sartų ir Gražutės regioninio parko direkcija. Todėl su tuo susiję apeliacinio skundo argumentai atmesti.

LVAT atmetė pareiškėjų apeliacinį skundą, palikdamas pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2379-968/2021

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00059-2019-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 15.2; 15.6; 15.8

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

20.2.3.1. Turtinė žala

Dėl valstybės solidariosios atsakomybės už žalą, kildinamą iš neteisėtai patvirtinto teritorijų planavimo dokumento

Dėl pagal sutartinius įsipareigojimus įvykdytų mokėjimų už paslaugas vertinimo, pripažįstant šias išlaidas žala, kai sprendžiamas valstybės (savivaldybės) deliktinės atsakomybės klausimas

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl turtinės žalos, kurios atsiradimą pareiškėjas siejo su neteisėtais atsakovu Kauno miesto savivaldybės, atstovaujamos Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija), ir Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija), veiksmais tvirtinant žemės sklypo detalų planą, kuris vėliau teismo sprendimu buvo pripažintas patvirtintu neteisėtai, atlyginimo. Pareiškėjas nurodė, kad dėl neteisėtų atsakovų veiksmų patyrė 67 191,64 Eur turtinę žalą, kurią sudarė 17 429,61 Eur išlaidos, susijusios su detaliojo plano rengimu, derinimu, tvirtinimu bei žemės sklypo naudojimo būdo patikslinimas Nekilnojamojo turto registre, ir 49 762,03 Eur išlaidos, susijusios su priešprojektinių daugiabučio gyvenamojo namo pasiūlymų parengimu, projektavimo sąlygų sąvado išdavimu, techninio projekto rengimu, projektinių sprendinių tikrinimu.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir priteisė jam iš atsakovo Kauno miesto savivaldybės 67 191,40 Eur turtinės žalos atlyginimą. Apeliacinį skundą dėl šio sprendimo padavė Kauno miesto savivaldybė, ginčydama tik pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį dėl skundo prieš Lietuvos valstybę, atstovaujamą Inspekcijos, atmetimo ir turtinės žalos dydžio.

Teisėjų kolegija, visų pirma, pasisakė dėl Lietuvos valstybės, atstovaujamos Inspekcijos, atsakomybės. Šiuo aspektu apžvelgusi ginčui aktualias Teritorijų planavimo įstatymo nuostatas dėl detaliojo teritorijų planavimo proceso ir jame teikiamos valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijos išvados dėl detaliojo plano tvirtinimo, teisėjų kolegija nurodė, kad valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijos teigiama išvada yra būtina sąlyga tam, jog detalusis planas būtų patvirtintas. Atitinkamai byloje nustatyta, jog Inspekcija Teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktu neteisėtai konstatavo, kad detaliojo planavimo esminių pažeidimų nenustatyta, nors detaliojo plano sprendiniai prieštaravo bendrajam planui, ką vėliau pripažino teismas sprendimu, kuris šioje administracinėje byloje turėjo prejudicinę reikšmę. Teisėjų kolegija pabrėžė, kad Inspekcijos Teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas, kuriuo be teisėto pagrindo konstatuota, jog detaliojo planavimo esminių pažeidimų nenustatyta, nors detaliojo plano sprendiniai prieštaravo bendrajam planui, buvo viena iš esminių sąlygų Administracijos direktoriui tvirtinti detalųjį planą. Priešingai, jei valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijos išvada dėl detaliojo plano tvirtinimo būtų buvusi neigiama, detalusis planas nebūtų teikiamas tvirtinti ir tokiu būdu pareiškėjas nebūtų patyręs nuostolių. Todėl teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas neteisėtai atmetė skundą prieš Lietuvos valstybę, atstovaujamą Inspekcijos, nes yra teisinis pagrindas pripažinti Inspekcijos neteisėtus veiksmus, kurie padarė tiesioginę įtaką Administracijos direktoriui priimant neteisėtą įsakymą dėl detaliojo plano tvirtinimo ir padarė žalą pareiškėjui.

Teisėjų kolegija toliau apžvelgė ginčui aktualias CK nuostatas dėl solidariosios atsakomybės ir aiškinant šias nuostatas suformuotą LAT praktiką bei pažymėjo, kad atsakomybė yra solidarioji, jei visa arba konkreti žalos dalis yra priskirtina dviem ar daugiau asmenų, t. y. ne vien tuo atveju, kai nustatomas subjektyvus bendrininkavimas (bendri atsakovų veiksmai, sukėlę žalą), bet ir tada, kai bendru tikslu nesusiję kelių asmenų veiksmai sukelia žalą, t. y. objektyviojo bendrininkavimo atveju. Tai reiškia, kad asmenys laikomi padariusiais žalos bendrais veiksmais (CK 6.279 str. 1 d.) ir preziumuojama solidarioji skolininkų prievolė (CK 6.6 str. 3 d.) ir tais atvejais, kai bendra žala atsiranda dėl savarankiškų, nesuderintų atsakovų veiksmų, kurie sukėlė bendrą žalą (objektyviojo bendrininkavimo). Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija pripažino, kad pareiškėjui Kauno miesto savivaldybės ir Lietuvos valstybės veiksmais padaryta žala vertintina, kaip bendra žala, atsiradusi dėl savarankiškų, nesuderintų atsakovų veiksmų (objektyviojo bendrininkavimo teisinė padėtis), todėl taikytina solidarioji atsakovų atsakomybė.

Pasisakydama dėl žalos dydžio, teisėjų kolegija nurodė, kad byloje nustatyta, jog pareiškėjas, siekdamas žemės sklype pastatyti daugiabutį gyvenamąjį namą, sudarė su UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ Sutartį dėl žemės sklypo toponuo-traukos parengimo, pasiūlymų schemos detaliam planavimui parengimo, sąlygų sąvado detaliam planui parengti išėmimo, detaliojo plano rengimo, projektavimo sąlygų sąvado išėmimo, techninio projekto parengimo bei dokumentų paruošimo leidimo statybai gauti darbų organizavimo, bei Pavedimo sutartį, kuria UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ buvo įgaliota pareiškėjo vardu atlikti visus veiksmus Sutartyje numatytiems tikslams pasiekti. Byloje taip pat nustatyta, kad detalųjį planą rengė UAB „Nojutas“, o techninį projektą – UAB „GBK archstudija“. Byloje nebuvo rašytinių įrodymų, kad pareiškėją ir šiuos juridinius asmenis siejo sutartiniai teisiniai santykiai ar kad UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“, vykdydama sutartinius įsipareigojimus pareiškėjui, dėl prievolių teisinių santykių su UAB „Nojutas“ ir UAB „GBK archstudija“ būtų sudariusi rašytines sutartis. Tačiau UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ atstovas teisme paaiškino, kad šie juridiniai asmenys UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ pasitelkti Sutarties su pareiškėju vykdymui. Be to, byloje nustatyta, kad už patvirtinto detaliojo plano rengimą, tikrinimą ir suderinimą bei techninio projekto rengimą pareiškėjas sumokėjo UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“. Teisėjų kolegija pabrėžė, kad byloje įrodyta, jog pareiškėjo ir UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ sutarties vykdymo rezultatai buvo pasiekti, taigi pareiškėjas turėjo pagrindą mokėti UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ už sutarties vykdymą. Teisėjų kolegija sprendė, kad tai, kas (kokios įmonės) ir kokiais pagrindais vykdė UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ pavedimus, neturi teisinės reikšmės šio ginčo kontekste, nes, kaip minėta, pareiškėjo ir UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ sutarties rezultatas buvo pasiektas ir pareiškėjas už jį sumokėjo.

Teisėjų kolegija taip pat nurodė, kad byloje pateikti įrodymai, jog už planuojamo pastato priešprojektinių pasiūlymų parengimo, projektavimo sąlygų sąvado išėmimo, techninio projekto rengimo organizavimo darbus pareiškėjas trečiajam suinteresuotam asmeniui UAB „Nekilnojamojo turto projektų grupė“ sumokėjo 49 182,79 Eur, o VŠĮ Kauno architektūros ir urbanistikos ekspertų tarnybai už daugiabučio namo techninio projekto sprendinių įvertinimą sumokėjo 2 000 Lt (579,24 Eur). Atsakovas Kauno miesto savivaldybė apeliaciniame skunde ginčijo pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį dėl pareiškėjui priteistų išlaidų už techninio projekto rengimą, be kita ko, dėl to, kad byloje nėra įrodymų, patvirtinančių, jog projektuotojas teisės

aktų ir projektavimo darbų rangos sutarties nustatyta tvarka būtų perdavęs tinkamai parengtą projektą pareiškėjui. Techninis projektas iki galo nebuvo parengtas pagal detaliojo plano ir kitų teisės aktų reikalavimus, jis ne vieną kartą buvo pateiktas derinti, tačiau jo sprendiniams nepritarta, pagal projektą nebuvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, t. y. techninio projekto rengimo paslaugos visa apimtimi nebuvo suteiktos. Vertindama šiuos atsakovo argumentus, teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pirmosios instancijos teismas sprendime nepateikė jokių argumentų, kuriais remiantis būtų teisinis pagrindas pripažinti, jog nurodytos pareiškėjo patirtos išlaidos yra atsiskaitymas už UAB „Nekilnojamo turto projektų grupė“ tinkamai pagal sutartį atliktus darbus. Pats faktas, kad tokios sumos buvo sumokėtos ir tai pareiškėjas vertina kaip patirtus nuostolius, savaime nereiškia, jog atsakovai šioje byloje yra atsakingi už tokių nuostolių atlyginimą. Tik nustačius, kad pareiškėjas atsiskaitė už tinkamą sutartinių įsipareigojimų įvykdymą, o kas yra tinkamas sutartinių įsipareigojimų įvykdymas būtina įvertinti pagal taisykles, nustatytas ABTĮ 56 straipsnio 7 dalyje, galima nustatyti tikrąją padarytą žalą. Priešingu atveju galima tokia teisinė situacija, kai už be teisėto pagrindo patirtus pareiškėjo nuostolius atsakomybė tektų ne kitai sutarties šaliai, o savivaldybei ir valstybei. Šiuo atveju svarbu įvertinti, ar tinkamas prievolių pagal sutartį įvykdymas reiškę techninio projekto suderinimą ar suderinimą ir statybos leidimo faktinį išdavimą, o pareiga įrodyti šias aplinkybes tenka pareiškėjui, vadovaujantis ABTĮ 56 straipsnio 5 dalimi.

Remiantis byloje nustatytais aplinkybėmis, atsakovo Kauno miesto savivaldybės apeliacinis skundas patenkintas iš dalies – pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria pareiškėjui iš atsakovo Kauno miesto savivaldybės priteista 49 762,03 Eur, panaikinta ir ši bylos dalis perduota nagrinėti iš naujo, o sprendimo dalis, kuria pareiškėjui iš Kauno miesto savivaldybės priteista 17 429,61 Eur, pakeista ir ši suma pareiškėjui priteista solidariai iš Kauno miesto savivaldybės ir Lietuvos valstybės.

2021 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2576-415/2021

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02755-2019-5

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.1

[Prieiga internete](#)

20.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl diskriminacijos nesudarant galimybės asmenims su judėjimo negalia patekti į viešosios paskirties pastatus

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas teigė patyręs negalėdamas su neįgaliojo vežimėliu patekti į Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – Centras) patalpas dėl nepritaikytos infrastruktūros, ilgai (apie 2 val.) laukdamas paslaugos bei negalėdamas pasistatyti automobilio, nes neįgaliųjų automobiliams prie Centro pastato nebuvo numatytų stovėjimo vietų, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, padaręs išvadą, kad byloje nenustatyti atsakovo neteisėti veiksmai ar Centro veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai. Nustatęs, kad pareiškėjui paslauga buvo suteikta – prie pareiškėjo automobilio atėjo Centro darbuotojai, be to, paslaugas jis galėjo gauti paštu arba elektroniniu paštu, pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjui buvo užtikrintas viešųjų paslaugų prieinamumas, todėl jo teisė nebūti diskriminuojamam dėl negalios nebuvo pažeista; pareiškėjas nenurodė priežasčių, kurios jam trukdė dokumentus pateikti kitais alternatyviais būdais – paštu, elektroniniu paštu; teismas vertino, kad pareiškėjas nepagrindė reikalaujamo neturtinės žalos atlyginimo.

LVAT teisėjų kolegija, apžvelgusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą, pažymėjo, kad administracinėje teisėje diskriminacijos draudimo principas sudaro sąlygas užtikrinti asmenų lygiateisiškumą viešojo administravimo srityje. Diskriminacijos sąvokos konstrukcija „negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui“ suponuoja, kad asmenys neprivalo įrodyti faktinės diskriminacijos. Nediskriminavimo principu iš esmės siekiama pašalinti situacijas, kai tokioje pat ar panašioje padėtyje esantys asmenys ar asmenų grupės vien tik dėl tam tikros savybės ar požymio yra vertinami skirtingai ir dėl to jie netenka galimybės pasinaudoti suteiktomis teisėmis arba šių teisių įgyvendinimas nėra toks visapusiškas ir efektyvus, nei kitų asmenų (žr. „Diskriminacijos draudimo principas ir jo taikymas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje“, Gudeliauskienė, L., publikuota „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 29, 2015 m.).

Byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjui atvykus į Centrą jis neturėjo galimybės prie pastato pastatyti automobilio, nes nebuvo įrengtos vietos neįgaliajam, taip pat negalėjo patekti į pastatą, nes pateikimas į pastatą nebuvo pritaikytas judėjimo negalią turintiems asmenims. Pareiškėjas, likęs automobilyje, kelis kartus skambino

į Centrą, prašydamas darbuotojų ateiti prie jo automobilio ir priimti jo norimus priduoti dokumentus. Pareiškėjui teko laukti apie 2 val., kol iki jo atėjo dvi Centro darbuotojos ir priėmė dokumentus. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba pareiškėjo skundo pagrindu atliko tyrimą ir konstatavo, kad Centras, teikdamas paslaugas, neužtikrino Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintos pareigos visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokias pačias paslaugas ir tokiu būdu sudarė sąlygas diskriminuoti asmenis, turinčius judėjimo negalią.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad, vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnio nuostatomis, besikreipiančiam dėl diskriminacijos asmeniui, kuriam pagal bendrąsias proceso taisykles tenka pareiga įrodyti savo reikalavimų pagrįstumą, pakanka teismui ar kitai kompetentingai institucijai nurodyti aplinkybes, kurios leidžia preziumuoti diskriminavimo faktą (prima facie aplinkybes) – pradinius diskriminacijos įrodymus, o atsakovas turi įrodyti, kad jis diskriminavimo draudimo nepažeidė (paneigti prezumpciją). Pareiškėjas byloje nurodė tuos duomenis, kuriais jis grindė diskriminavimo dėl judėjimo negalios aplinkybes (nebuvo vietos automobiliui, negalėjo patekti į patalpas, paslaugos laukė apie 2 val.), todėl teismas, sprenddamas, ar nurodytos aplinkybės patvirtina asmens diskriminavimo faktą, turėjo vertinti, ar atsakovų, ir visų pirma Centro, nurodytos aplinkybės ir pateikti duomenys gali paneigti pareiškėjo teiginius apie jo diskriminavimo faktą.

Siekiant pripažinti, kad buvo pažeistas diskriminacijos draudimo principas, nepakanka nustatyti diskriminacijos fakto aplinkybę. Konstatuoti nediskriminavimo principo pažeidimą būtinos ir kitos sąlygos, susijusios su galimybe pateisinti diskriminacinį elgesį ar teisinę priemonę. Diskriminacijos pateisinimas – tai bendro pobūdžio galimybė paaiškinti priežastį, kodėl diskriminaciniai veiksmai neturėtų būti vertinami kaip neteisėti. Diskriminacija kaltinamas asmuo turi pagrįsti savo elgesį teisėtu tikslu ir parodyti ryšį tarp tikslo ir priemonių, kurių buvo imtasi diskriminacija kaltinamo asmens (atsakovo) gynimosi priemonėmis (žr. minėtą publikaciją „Diskriminacijos draudimo principas ir jo taikymas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje“).

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismo argumentai, kad pastatas, kuriame ginčo metu buvo Centro buveinė, buvo pastatytas dar 1965 m., ir jį bylą pateikti atsakovo atstovų dokumentai, kad jis nebuvo rekonstruojamas, kapitaliai remontuojamas, taip pat nebuvo keičiama pastato paskirtis, todėl netaikytinos aplinkos ministro 2011 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 317 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ (toliau – Reglamentas) nuostatos, laikytini neturinčiais reikšmės konstatuojant diskriminavimo faktą, nes jais negalima objektyviai paneigti pareiškėjo nurodomos situacijos. Centro nurodytus argumentus, kad jam yra perduota panaudos pagrindais tik nedidelė pastato, į kurį negalėjo patekti pareiškėjas, dalis, kad pastate veikęs vienintelis liftas sugedo, teisėjų kolegija taip pat laikė neturinčiais reikšmės sprendžiant dėl diskriminavimo fakto nustatymo.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublika nuo 2010 metų yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos dalyvė, įsipareigojusi imtis atitinkamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą, todėl pareiškėjas turėjo teisėtus lūkesčius, kad jo galimybės patekti į viešosios paskirties pastatus dėl turimos judėjimo negalios nebus apribotos. Pareiškėjas dėl judėjimo negalios viešosios paslaugos negalėjo gauti tokiomis pačiomis sąlygomis, kuriomis ji būtų suteikta kitiems asmenims, kitaip tariant, jo teisių įgyvendinimas nebuvo toks visapusiškas ir efektyvus, nei kitų asmenų tokiomis pačiomis aplinkybėmis, todėl byloje tiesioginės diskriminacijos faktas laikytinas nustatytu, o minėtos atsakovo nurodomos aplinkybės negali būti vertinamos kaip diskriminaciją pateisinančios priežastys.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad sprendžiant dėl diskriminacijos fakto buvimo ar nebuvimo, reikšmingomis aplinkybėmis ginče yra faktinės viešosios paslaugos suteikimo sąlygos (t. y. jos prieinamumas) judėjimo negalią turinčiam asmeniui. Atsakovo atstovo veiksmų teisėtumas pastato pritaikymo neįgaliesiems aspektu, priežastys, kodėl iki šiol pastatas nėra pritaikytas specialiųjų poreikių turintiems asmenims, neturi lemiamos teisinės reikšmės nei vertinant diskriminacijos faktą, nei sprendžiant dėl pareiškėjo reikalaujamos neturtinės žalos atlyginimo. Nagrinėjant kilusį ginčą dėl neturtinės žalos, kurią patyrė diskriminuojamas asmuo, atlyginimo, neturi teisinės reikšmės aplinkybės, dėl kurių atsakovas nėra įgyvendinęs Reglamento reikalavimų pritaikyti pastatą asmenims su judėjimo negalia, nes ne šios priežastys, bet pati faktinė situacija nulėmė pareiškėjo negatyvius išgyvenimus, susijusius su jo diskriminavimu dėl negalios, siekiant gauti viešąją paslaugą. Šiuo atveju nėra svarbu, dėl kokių priežasčių viešosios paskirties pastatas nėra pritaikytas asmenims su judėjimo negalia, nes šios aplinkybės sprendžiant dėl nediskriminavimo principo pažeidimo sietinos ne su atsakovo atstovo neteisėtais veiksmais, bet su jo kalte, tačiau pastaroji aplinkybė nepatenka tarp įrodinėtinų byloje.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad Centro nurodyta aplinkybė, jog pareiškėjas viešąsias paslaugas galėjo gauti alternatyviais būdais – paštu ar elektroniniu paštu, vertintina kaip ribojanti pareiškėjo viešosios paslaugos gavimo galimybes (prieinamumą) ir nepaneigia fakto, kad jam nebuvo sudaryta galimybė (institucija jos neužtikrino) gauti viešąsias paslaugas tokiais pačiais būdais kaip ir visiems kitiems asmenims. Centras nepateikė j bylą įrodymų, kaip neįgalieji yra informuojami apie galimybę gauti viešąsias paslaugas, kokios įstaigoje numatytos papildomos priemonės jiems užtikrinant paslaugų prieinamumą. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, kad pareiškėjas privalėjo byloje įrodinėti, kodėl nepasirinko paslaugos gavimo alternatyviomis galimybėmis. Teisėjų kolegija vertino, kad galimybė gauti paslaugą tik paštu ar elektroniniu paštu nagrinētu atveju apskritai nebuvo aktuali, kadangi pareiškėjas paslaugos gauti tiesiogiai atvyko į Centrą, o pastarasis byloje nėra nurodęs, kad būtų iš anksto viešai teikęs informaciją apie paslaugų neįgaliesiems teikimo galimybę tik konkrečiais būdais. Tas faktas, kad pareiškėjui paslauga galiausiai buvo suteikta, jis po poros valandų buvo aptarnautas stoviniame automobilyje, gali būti vertinama tik kaip atsakomybės dydį už nediskriminavimo principo pažeidimą mažinanti aplinkybė, tačiau tuo negalima paneigti pareiškėjo diskriminavimo dėl judėjimo negalios fakto.

Teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad pareiškėjas nepagrindė reikalavimo dėl neturtinės žalos atlyginimo – atsižvelgdama į nagrinėtoje byloje nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad pareiškėjas nurodė *prima facie* aplinkybes, patvirtinančias diskriminavimo dėl judėjimo negalios faktą, o Centras neįrodė, kad pareiškėjui viešojo paslauga (jos prieinamumas) buvo užtikrinta nepažeidžiant nediskriminavimo principo, todėl byloje turi būti sprendžiamas neturtinės žalos atlyginimo klausimas. Teisėjų kolegija nurodė, kad neturi pagrindo kvestionuoti, jog pareiškėjas patyrė neturtinę žalą – dviasiška išgyveno, realiai pajautė emocinę depresiją, patyrė atskirtį ir diskriminaciją, negalėdamas visapusiškai ir efektyviai, kaip ir bet kuris kitas asmuo, pasinaudoti viešąja paslauga, todėl konstatavo neturtinės žalos padarymo faktą. Teisėjų kolegija sprendė, kad dėl pareiškėjo patirtų neturtinių praradimų teisinga kompensacija būtų 1 000 Eur, kuri priteistina iš atsakovo atstovo Centro, pažeidusio nediskriminavimo principą.

Remiantis byloje nustatytomis aplinkybėmis, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas tenkintas iš dalies, priteisiant jam iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Centro, 1 000 Eur neturtinei žalai atlyginti, taip pat bylinėjimosi išlaidas.

2021 m. gruodžio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2796-492/2021

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03062-2019-6

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl pareigos izoliuoti bado akciją paskelbusį suimtąjį (nuteistąjį) nuo kitų asmenų

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš to, kad jam būnant Šiaulių tardymo izoliatoriuje (toliau – Šiaulių TI) ir paskelbus bado akciją, jis nebuvo izoliuotas nuo kitų kartu su juo kameroje buvusių nebadavusių asmenų, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nenustatęs neteisėtų atsakovo atstovo veiksmų ir pareiškėjui kilusios žalos.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjas ginčui aktualiu laikotarpiu turėjo suimtojo statusą. SVJ 10 straipsnis nustato atvejus, kada suimtieji ir nuteistieji tardymo izoliatoriuose turi būti laikomi vieni nuo kitų atskirai. Tarp šių atvejų bado akcijos paskelbimas nenumatytas. SVJ 10 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad suimtieji ir nuteistieji atskirai vieni nuo kitų laikomi ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Tačiau nei BVK 70 straipsnyje, kuriame reglamentuotas nuteistųjų atskiras arba izoliuotas laikymas pataisos įstaigose, nei 118 straipsnyje, reglamentuojančiame pataisos įstaigos administracijos veiksmus asmeniui paskelbus badavimą, nei kitose BVK, SVJ ar Šiaulių TI direktorius 2020 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 1-168 patvirtinto Suimtųjų ir nuteistųjų paskirstymo į kameras tvarkos aprašo nuostatose nenumatyta pataisos įstaigos administracijos pareiga asmenį, paskelbusį bado akciją, laikyti atskirai nuo nebadaujančių asmenų. Todėl teisėjų

kolegija sprendė, kad teisės aktuose nesant įtvirtinto reikalavimo badaujančių asmenį laikyti atskirai nuo nebadaujančiųjų, nėra pagrindo konstatuoti atsakovo atstovo neteisėtus veiksmus.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad nenustačius atsakovo atstovo neteisėtų veiksmų nepagrįstu pripažintinas pareiškėjo reikalavimas priteisti jam iš atsakovo neturtinės žalos atlyginimą. Tai konstatavusi, teisėjų kolegija nepasisakė dėl kitų apeliacinio skundo argumentų, kaip neturinčių reikšmės procesinei bylos baigčiai.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2021 m. gruodžio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-1110-438/2021

Teisminio proceso Nr. 3-64-3-02018-2020-1

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo Covid-19 pandemijos metu laikytis tarp asmenų nustatyto atstumo taikymo laisvės atėmimo įstaigose laikomiems vienoje patalpoje gyvenantiems asmenims

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš netinkamų jo laikymo sąlygų Pravieniškių pataisos namuose-atvirojoje kolonijoje (toliau – Pravieniškių PN-AK), be kita ko, dėl to, jog laikotarpiu nuo 2020 m. kovo 16 d., prasidėjus Covid-19 pandemijai, patalpoje nebuvo užtikrintas atstumas tarp asmenų, kadangi lovos buvo viena nuo kitos tik apie 10 cm atstumu, be to, pandemijos metu tik du kartus išduotos vienkartinės kaukės, kurios buvo netinkamos kokybės, todėl kiekvieną dieną pareiškėjas jautė baimę užsikrėsti virusu, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė. Nesutikdamas su tokiu sprendimu, pareiškėjas apeliaciniame skunde teigė, jog Pravieniškių PN-AK laisvės atėmimo bausmės atlieka Lietuvos Respublikos piliečiai, todėl jiems taip pat privalomi reikalavimai nešioti kaukes ir laikytis nustatyto atstumo.

Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo argumentais, kad teisės aktai dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo neįtvirtino reikalavimų įkalinimo įstaigoms nustatyti atitinkamus atstumus vienoje patalpoje gyvenantiems asmenims. Pasisakydama dėl pareiškėjo argumentų, susijusių su vienkartinės kaukės išdavimu, teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje pateikta Pravieniškių PN-AK Turto valdymo skyriaus pažyma, kurioje nurodyta, jog Pravieniškių PN-AK, siekiant apsaugoti nuo naujojo koronaviruso infekcijos bausmę atliekančius nuteistuosius, Pravieniškių PN-AK personalą ir kitus atvykstančius asmenis, nuteistiesiems pasirašytinai išduotos vienkartinės ir daugkartinio naudojimo veido kaukės. Byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėjas dėl vienkartinės ar daugkartinės veido kaukės išdavimo, neišdavimo ar netinkamos veido kaukės išdavimo kreipėsi į Pravieniškių PN-AK administraciją.

Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai priėjo prie išvados, jog nagrinėtu atveju nėra pagrindo konstatuoti pažeidimus, susijusius su aptariamais pareiškėjo nusiskundimais. Todėl ši pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis buvo palikta nepakeista.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-845-261/2021

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-01826-2020-5

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl bylų nagrinėjančio teismo nepripažinimo „kita kompetentinga institucija“ Valstybės tarnybos įstatymo 34 straipsnio 1 dalies prasme

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas ginčijo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) direktoriaus įsakymą skirti pareiškėjui tarnybinę nuobaudą – papeikimą.

Pirmosios instancijos teismas panaikino ginčijamą įsakymą, padaręs išvadą, jog atsakovas, skirdamas tarnybinę nuobaudą, pažeidė tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūrą. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 34

straipsnio 1 dalį, tarnybinė nuobauda pareiškėjui turėjo būti paskirta per naikinamąjį 6 mėnesių terminą nuo pareiškėjo neteisėtų veiksmų atlikimo / neatlikimo.

Atsakovas apeliaciniu skundu prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą. Atsakovas nurodė, kad kitoje byloje Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. sausio 14 d. sprendimu konstatuota, jog P. I., nepažeisdamas NMA galiojančios tvarkos bei praktikos, laiku ir tinkamai pateikė tarnybinį pranešimą dėl komandiruotės, nurodė komandiruotės tikslą, įrodė skubotumą, tačiau nepaisant šio asmens aktyvių veiksmų, jo komandiruotė nebuvo patvirtinta. NMA, gavusi tokią informaciją, privalėjo sureaguoti ir pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą dėl pareiškėjo, kuris buvo įgaliotas tvirtinti komandiruotes NMA, veiksmų. Pasak atsakovo, minėtas Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. sausio 14 d. sprendimas turi būti laikomas „kitu kompetentingos institucijos patikrinimu“ Valstybės tarnybos įstatymo 34 straipsnio 1 dalies prasme – tarnybinė nuobauda tokiu atveju skiriama ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusižengimo padarymo dienos.

LVAT teisėjų kolegija, vertindama, ar administracinio teismo nagrinėjimas konkretaus ginčo ir sprendimo priėmimas byloje gali būti traktuojamas kaip kompetentingos institucijos tyrimas ar patikrinimas, pažymėjo, kad administracinis teismas pagal ABTĮ 3 straipsnio 1 dalį sprendžia viešojo administravimo srities ginčus, iš jų ir tarnybinius ginčus (ABTĮ 17 str. 1 d. 5 p.); priimdamas sprendimą, įvertina teismo posėdyje ištirtus įrodymus, konstatuoja, kurios aplinkybės, turinčios bylai esminės reikšmės, yra nustatytos ir kurios nenustatytos, kuris įstatymas turi būti taikomas byloje ir ar skundas (prašymas, pareiškimas) yra tenkintinas (ABTĮ 86 str. 2 d.). Taigi, administracinis teismas, nagrinėdamas konkrečią bylą, neatlieka institucijos, jos tarnautojų (pareigūnų) skyriaus ar pareigūno veiklos patikrinimo, o nagrinėja konkretų ginčą, kilusį tarp bylos šalių.

LVAT nurodė, kad atsakovo direktorius gavo 2019 m. lapkričio 5 d. tarnybinį pranešimą, iš kurio sužinojo apie pareiškėjo padarytą tarnybinį nusižengimą. Pranešime nurodyta, kad pareiškėjas galbūt netinkamai atliko savo darbo funkcijas, t. y. nepatvirtino komandiruotės tarnybinio pranešimo „Dėl P. I. komandiruotės“, išvykęs į komandiruotę neskyrė pavadavimo, todėl nebuvo galimybės patvirtinti P. I. tarnybinio pranešimo. Taigi nuo šio pranešimo gavimo per 5 darbo dienas turėjo būti pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas, o per 6 mėnesius turėjo būti paskirta tarnybinė nuobauda. LVAT padarė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis VTĮ 34 straipsnio 1 dalies nuostata ir LVAT praktika, pagrįstai 6 mėnesių termino praleidimo nevertino kaip formalus procedūrinis pažeidimas, nes šis 6 mėnesių terminas yra naikinamasis, t. y. jis negali būti atnaujintas ar pratęstas, o pasibaigus šiam terminui, nebegalima asmens traukti atsakomybėn už padarytą tarnybinį nusižengimą.

LVAT atsakovo apeliacinį skundą atmetė, palikdamas pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

2021 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2672-520/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01598-2020-0

Procesinio sprendimo kategorija 21.2

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl nuorodos į anoniminę anketą, pateiktos atsakyme į paklausimą, (ne)priskyrimo tiesioginės rinkodaros veiksmams

Byloje ginčytu atsakovo Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – VDAI) sprendimu buvo patenkintas trečiojo suinteresuoto asmens skundas ir pripažinta, jog pareiškėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) pažeidė Elektroninių ryšių įstatymo 69 straipsnio 1 dalį, dėl to nuspręsta VMI atsakingam asmeniui surašyti administracinio nusižengimo protokolą. VDAI Elektroninių ryšių įstatymo 69 straipsnio 1 dalies pažeidimą konstatavo dėl to, jog pareiškėjas, neturėdamas trečiojo suinteresuoto asmens sutikimo, išsiųstame atsakyme „Dėl gyventojų gautų pajamų apmokestinimo“ į trečiojo suinteresuoto asmens paklausimą pateikė nuorodą į anoniminę apklausos anketą, t. y. trečiajam suinteresuotam asmeniui elektroninėmis ryšio priemonėmis siuntė tiesioginės rinkodaros pasiūlymą.

Byloje nustatyta, kad trečiasis suinteresuotas asmuo kreipėsi į VMI su prašymu suteikti konsultaciją. VMI trečiojo suinteresuoto asmens pateiktu elektroniniu paštu adresu pateikė atsakymą su prisegtu priedu, kuriame išdėstė atsakymus į prašyme iškeltus klausimus, taip pat šiame priede pasiteiravo nuomonės dėl VMI teikiamų paslaugų, pateikiant nuorodą į anoniminę apklausą – „Mums labai svarbi Jūsų nuomonė apie Valstybinės

mokesčių inspekcijos teikiamas konsultacijas raštu, būsimė labai dėkingi, jei užpildysite anoniminę apklausos anketą“.

LVAT pažymėjo, jog kilusiam ginčui aktuali Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (toliau – ADTA) (2 str. 1 d.) pateikta tiesioginės rinkodaros sąvoka, kuri nustato, kad tiesioginė rinkodara yra veikla, kurios tikslas paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų. LVAT atkreipė dėmesį į tai, kad minėtoje ADTA įstatymo nuostatoje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) yra nurodyta, jog tiesiogine rinkodara suprantama tokia veikla, kurios tikslas yra siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų. Tokių veiksmų tikslas yra nukreiptas į ateitį ir jais siekiama, jog klientas ateityje įsigytų siūlomas prekes ar paslaugas. Akivaizdu, jog pareiškėjo rašte jokios prekės ar paslaugos trečiajam suinteresuotam asmeniui nebuvo siūlomos, taip pat nebuvo teiraujama jo nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų. Šiame rašte trečiojo suinteresuoto asmens buvo teiraujama nuomonės tik dėl jam raštu jau suteiktos konsultacijos, t. y. siekiama grįžtamojo ryšio, atsako dėl jau įvykdytos paslaugos. Teisėjų kolegijos vertinimu, plečiamai aiškinti ADTA 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtą tiesioginės rinkodaros sąvoką bei į šią sąvoką įtraukti tokius veiksmus, kuriais kliento teiraujama nuomonės dėl jam jau suteiktos paslaugos, pagrindo nėra.

LVAT taip pat atkreipė dėmesį į tai, jog VMI, kaip valstybės institucijai, vykdančiai mokesčių administratoriaus funkcijas, pagal Mokesčių administravimo įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 26 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 37 straipsnio 1 dalį yra numatyta pareiga organizuoti, vykdyti ir teikti mokesčio mokėtojams konsultacijas dėl mokesčių mokėjimo bei informaciją apie įstatymus ir kitus teisės aktus mokesčių klausimais visos Lietuvos Respublikos mastu. Pagal Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų „Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių“ 44 punktą institucija privalo kasmet atlikti asmenų aptarnavimo kokybės vertinimą pagal anoniminių asmenų apklausų rezultatus arba pasirinktus objektyvaus pobūdžio kriterijus.

Atsižvelgiant į nurodytas teisės aktų nuostatas, padaryta išvada, jog VMI, teikdama trečiajam suinteresuotam asmeniui konsultaciją bei joje pateikdama pasiūlymą anoniminėje anketoje pateikti savo nuomonę dėl suteiktos konsultacijos, vykdė teisės aktais jai nustatytas teises prievoles. Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 6 straipsnio 1 dalies c ir e punktais, toks asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas.

Pareiškėjo VMI apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundą tenkinti.

2021 m. gruodžio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2597-525/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02195-2020-4

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl Lygių galimybių kontrolieriaus pareigos išnagrinėti asmens skundą iš esmės, nenustačius įstatyme numatytų skundo nepriimtumo pagrindų

Apžvelgiamoje byloje LVAT nagrinėjo ginčą dėl Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus (toliau – Kontrolierius) rašto, kuriuo Kontrolierius atsisakė nagrinėti pareiškėjo pateiktą skundą. Kontrolierius ginčytame rašte nurodė, kad skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Kontrolieriaus kompetencijai (Lygių galimybių įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytas pagrindas – skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai). Pareiškėjas Kontrolieriaus vertintame skunde nurodė, jog vizito sveikatos priežiūros įstaigoje metu gydytojas klausė pareiškėjo, ar jis nėra tam tikros tautybės. Skunde pareiškėjas prašė pradėti tyrimą dėl gydytojo priekabiavimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą dėl Kontrolieriaus atsisakymo atlikti tyrimą atmetė.

Bylą nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad Kontrolierius atsisakymą nagrinėti pareiškėjo skundą siejo su aplinkybe, jog pareiškėjas nepateikė duomenų dėl to, buvo ar nebuvo jam suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos. Teisėjų kolegijos vertinimu, tokio skundo Kontrolieriui priimtumo pagrindo, kad

asmuo, manantis, jog buvo pažeistos jo lygios galimybės jam suteikiant paslaugas, nepateikė informacijos dėl to, buvo ar nebuvo suteiktos konkrečios paslaugos, Lygių galimybių įstatyme nėra numatyta. Kontrolieriui teikiamam skundai keliami reikalavimai numatyti Lygių galimybių įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje. Nagrinėtu atveju pareiškėjas abejojo dėl tariamos diskriminacijos paslaugų teikimo metu. Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnis neužkerta galimybės Kontrolieriui nagrinėti atveju, kai asmenys galimai diskriminuojami paslaugų teikimo metu – tokio tyrimo metu Kontrolieriaus tarnyba galėtų įvertinti ir tai, ar tariamas lygių galimybių reikalavimo pažeidimas nenulėmė konkrečios paslaugos suteikimo ribota apimtimi.

Bylą nagrinėjusi teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju Kontrolierius nepagrįstai atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą, todėl panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – įpareigojo Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą iš naujo nagrinėti pareiškėjo skundą.

2021 m. gruodžio 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1489-415/2021

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03041-2019-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.4.5; 41

[Prieiga internete](#)

Dėl administracinės atsakomybės pagrindo ir sąlygų nustatymo įstatyme

Apžvelgiamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl Kultūros paveldo departamento (toliau – Departamentas) nutarimo, kuriuo Vilniaus miesto savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) paskirta 1 000 Eur bauda, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nutarimu buvo konstatuota, kad kultūros paveldo objektu – Lukiškių aikštės pietinėje dalyje supiltas smėlis, pastatyti įrenginiai, reklaminiai stendai bei pastatytas įrenginys – ekranas su reklama, perduodantis informaciją, kurio įrengimas bei naudojama reklama nebuvo derinama su už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija. Vilniaus miesto savivaldybės administracija, tvarkydama ir įrengdama įrenginius kultūros paveldo objekte – Lukiškių aikštėje, pažeidė Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – NKPAĮ) 25 straipsnio 3 dalies nuostatas, kurios numato, kad valstybei ir savivaldybėms priklausančių kultūros paveldo objektų lankymo tipines taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, bei Valstybei ir savivaldybėms priklausančių kultūros paveldo objektų lankymo tipinių taisyklių (toliau – Taisyklės) 7 punkte įtvirtintus reikalavimus, kad tik iš anksto raštu suderinus su atsakinga už kultūros paveldo objekto apsaugą institucija kultūros paveldo objekte leidžiama naudoti laikinuosius statinius, įrenginius ar technines priemones.

Pirmosios instancijos teismas skundą dėl nutarimo panaikinimo atmetė. Administracija apeliaciniame skunde nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimu.

NKPAĮ 25 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valstybei ir savivaldybėms priklausančių kultūros paveldo objektų lankymo tipines taisykles tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Pirmosios instancijos teismas, sistemiškai aiškindamas teisės normas, pagrįstai vertino, kad NKPAĮ 25 straipsnio 3 dalies normos yra blanketinės, nukreipiančios į Taisykles.

Teisėjų kolegija nurodė, kad tiek atsakovas, tiek pirmosios instancijos teismas rėmėsi NKPAĮ 31 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintomis nuostatomis, vertindamas, kad jos numato atsakomybės taikymą ne tik už šio įstatymo, bet ir jo nuostatų įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Teisėjų kolegija, nesutikdama su šiuo vertinimu, pažymėjo, kad, remiantis Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktu, viešojo administravimo subjektas savo veikloje privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Tai reiškia, kad visais atvejais teisinės atsakomybės, pasireiškiančios kaip tam tikrų piniginių baudų, ekonominių sankcijų ar kitokių priverstinių priemonių pažeidėjui skyrimas, taikymo pagrindas ir sąlygos turi būti eksplisitiškai nustatytos aukščiausios galios teisės akte – įstatyme.

NKPAĮ 31 straipsnyje nėra nurodyta, jog atsakomybė taikoma ne tik už įstatymo, bet ir jo įgyvendinimą reglamentuojančių norminių teisės aktų, be kita ko, Taisyklių, pažeidimus. Taisyklių 11 punkte įtvirtinta nuostata, kad jų pažeidimas užtraukia atsakomybę įstatymų nustatyta tvarka, kai nėra konkrečiame įstatyme įtvirtinta atsakomybė už minėtose Taisyklėse nustatytų reikalavimų ir ribojimų pažeidimus, negali būti laikoma teisiniu pagrindu taikyti pareiškėjui atsakomybę.

Pirmosios instancijos teismas, spręsdamas pareiškėjui taikytinų priemonių teisėtumo klausimą, padarė nepagrįstą išvadą, kad už NKPAJ 25 straipsnio 3 dalyje numatytų Taisyklių pažeidimą atsakomybė gali būti pritaikyta vadovaujantis NKPAJ 31 straipsniu. Net ir konstatavus teisės spragą, ji negali būti užpildoma plečiamai aiškinant NKPAJ 31 straipsnio nuostatas, nes administracinės atsakomybės taikymas įstatyme nenumatytu atveju prieštarautų įstatymo viršenybės principui. Tokiu atveju, kai už Taisyklių reikalavimų neatitinkantį elgesį atsakomybė nėra nustatyta įstatyme, ji negalėjo būti taikoma, todėl atsakovo nutarimas priimtas neteisėtai.

Teisėjų kolegija pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino, pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą, kuriuo Administracijos skundą dėl Departamento priimto nutarimo panaikinimo tenkino.

2021 m. gruodžio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2786-492/2021

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03327-2020-2

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduo tu nepašalinus trūkumų

Dėl žalos atlyginimo ir ribojimų, taikomų pagal Vyriausybės nutarimą

Pareiškėja kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti jai taikomus ribojimus ir draudimus, įtvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo“, pakeisto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 651 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo pakeitimo“, 31 punkte (toliau – Nutarimas), priteisti iš atsakovės Lietuvos Respublikos Vyriausybės neturtinę žalą po 10 Eur per dieną nuo kreipimosi į teismą dienos iki pagal Nutarimą jai taikomų ribojimų ir draudimų panaikinimo.

Pirmosios instancijos teismas nustatė tokius pareiškėjos skundo trūkumus: nėra pateiktas skundo originalas, skundo reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo nėra aiškus, nes Nutarimas, kurio pagrindu galbūt pažeidžiamos pareiškėjos konstitucinės teisės, yra galiojantis.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės nustatė skundo trūkumą (pateikti skundo originalą per LITEKO VEP), o, pareiškėjai ištaisius skundo trūkumą, nepagrįstai skundą laikė nepaduo tu.

Teisėjų kolegija vertino, jog tai, kad ribojimai, taikomi pareiškėjai, dėl kurių ji, kaip nurodo skunde, patiria žalą, kildinami iš Vyriausybės nutarimo, nėra teisinis pagrindas varžyti pareiškėjos teisę kreiptis į teismą su reikalavimu dėl žalos atlyginimo, įrodinėjant žalos padarymo faktą ir kvestionuojant ribojimų taikymo pagrindų atitiktį Konstitucijai.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas apygardos administraciniam teismui nagrinėti iš naujo.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-757-415/2021

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-01646-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl suinteresuotumo ginčyti atsisakymą išduoti vizą

Pareiškėjai MB „Šiltnamio kokybė“ ir R. D. kreipėsi į teismą su skundu, kuriame prašė panaikinti Lietuvos Respublikos ambasados Jungtiniuose Arabų Emyratuose (toliau – Ambasada) sprendimą atsisakyti išduoti pareiškėjui R. D. vizą, įpareigoti atsakovą Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją atitinkamoje Lietuvos Respublikos užsienio atstovybėje persvarstyti pareiškėjo R. D. prašymą išduoti nacionalinę vizą atvykti į Lietuvos Respubliką.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti MB „Šiltnamio kokybė“ skundą, priėmė pareiškėjo R. D. skundą. Iš ginčo sprendimo turinio teismas sprendė, kad jis priimtas tik dėl pareiškėjo R. D.

Teisėjų kolegija nurodė, kad sprendimas – viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas. Kartu su skundu pateikti dokumentai patvirtino, kad R. D. nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. Juridinių asmenų registre įregistruotas kaip MB „Šiltnamio kokybė“ vadovas, taip pat yra šios įmonės dalininkas. Taigi, teisėjų kolegijos vertinimu, šioje bylos nagrinėjimo stadijoje nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo atsisakyti priimti pareiškėjo MB „Šiltnamio kokybė“ skundą tuo pagrindu, kad sprendimu šiam pareiškėjui nėra sukeliama tiesioginiai teisiniai padariniai ir kad dėl šios priežasties sprendimas negali būti laikomas administracinės bylos dalyku. Pirmosios instancijos teismas skundo priėmimo stadijoje negalėjo spręsti dėl sprendimo teisinių padarinių pareiškėjui MB „Šiltnamio kokybė“, o pagrindo išvadai, kad ginčijamas aktas jų nesukelia apskritai, nėra.

Teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo MB „Šiltnamio kokybė“ skundą, panaikinta, klausimas perduotas nagrinėti iš naujo.

2021 m. gruodžio 8 d. administracinėje byloje Nr. AS-760-502/2021

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03566-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl ministerijos struktūrą tvirtinančio teisės akto pobūdžio

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. vasario 26 d. įsakymą Nr. 4-153 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 4-1103 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas), kuriuo panaikinta Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) įmonių politikos departamento Valstybės valdomų įmonių politikos skyriaus patarėjo pareigybė; 2) iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Ministerijos, pareiškėjui priteisti 1 947 Eur turčinės žalos atlyginimą.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundo reikalavimo dalį dėl Įsakymo panaikinimo, priėmė skundo dalį dėl 1 947 Eur turčinės žalos iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Ministerijos, atlyginimo priteisimo.

Atsisakymą teismas grindė aplinkybe, kad Įsakymas – norminis teisės aktas, o pareiškėjas nėra vienas iš ABTĮ 112 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų, turinčių teisę abstrakčiu pareiškimu inicijuoti bylą dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro priimto norminio akto teisėtumo ištyrimo.

Teisėjų kolegija, įvertinusi Įsakymo turinį, nesutiko su teismo išvada, kad šis administracinis aktas yra norminis. Įvertinusi Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą byloje nustatytų aplinkybių kontekste, teisėjų kolegija konstatavo, kad veikla, kurią privalo vykdyti visi viešojo administravimo subjektai (VAĮ 7 str. 1 d.), yra reglamentuojama vidaus administravimo dokumentuose, kuriais, be kita ko, užtikrinamas viešojo administravimo subjekto struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas, įskaitant viešojo administravimo subjekto valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių sąrašo patvirtinimą.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo ginčijamas Įsakymo pakeitimas yra individualus administracinis aktas, nes yra skirtas Ministerijos struktūriniais padaliniais bei juose pareigas einantiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, t. y. uždaram subjektų ratui, nustatant Ministerijos struktūrinių padalinių tarnautojų bei darbuotojų, atliekančių tam tikras funkcijas pagal kompetenciją, pareigybių pavadinimus, lygius, kategorijas, statusą, pareiginės algos koeficientus. Jokių kitų bendro pobūdžio teisės normų aptariamas Įsakymas neįtvirtina.

Ginčo Įsakymu, keičiant Ministerijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių sąrašą, taip pat pakeistos tik atitinkamos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 4-1103 nuostatos, susijusios su tam tikrų pareigybių pareiginės algos koeficientais, bei panaikinta Ministerijos Įmonių politikos departamento Valstybės valdomų įmonių politikos skyriaus patarėjo pareigybė. Todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, ginčijamam Įsakymui nėra būdingas visuotinio privalomumo požymis, juo nėra išreikšta valstybės valia ir nėra nustatytos visiems asmenims privalomos elgesio taisyklės. Įsakymas yra vidaus administravimo aktas, skirtas išimtinai Ministerijos struktūriniais padaliniais (tarnybiniu (darbo) pavaldumu susijusiems asmenims), t. y. skirtas Ministerijai savarankiškai funkcionuoti, priskirtoms viešojo administravimo funkcijoms įgyvendinti ir žmogiškiesiems ištekliams valdyti.

Taigi pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė materialiosios ir proceso teisės normas, todėl nepagrįstai pareiškėjo ginčijamą Įsakymą kvalifikavo kaip norminį administracinį aktą ir nepagrįstai šiuo pagrindu atsisakė priimti pareiškėjo skundo dalį dėl Įsakymo panaikinimo. Pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas – pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo reikalavimą dėl Įsakymo panaikinimo, panaikinta ir šios pareiškėjo skundo dalies priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-776-520/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02509-2021-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 3.5; 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.1.2 Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl ginčo dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo duoti sutikimą skelbti juridinio asmens bankrotą ne teismo tvarka rūšinio teisingumo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) rašto, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo (juridinio asmens) prašymą duoti sutikimą skelbti jo nemokumą ne teismo tvarka arba kreiptis į teismą dėl bankroto bylos pareiškėjui iškėlimo. Šiame rašte Inspekcija nurodė, kad ji nepitaria pareiškėjo bankroto proceso inicijavimui ne teismo tvarka, taip pat informavo, jog Inspekcija šiuo metu nėra pradėjusi nemokumo (bankroto) bylos pareiškėjui inicijavimo procedūros, o pateikti pareiškimą teismui dėl nemokumo (bankroto) bylos iškėlimo privalo įmonės vadovas ar kiti teisės aktuose numatyti asmenys pagal kompetenciją.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčo teisinius santykius reglamentuojančias Juridinių asmenų nemokumo įstatymo bei proceso įstatymų nuostatas, sprendė, kad byla yra teisinga bendrosios kompetencijos teismui, todėl panaikino Lietuvos administracinių ginčų komisijos ir pirmosios instancijos teismo sprendimus bei bylą perdavė nagrinėti Kauno apygardos teismui.

2021 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3065-442/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03962-2020-7

Procesinio sprendimo kategorija 12.12

[Prieiga internete](#)

48. Taikos sutartis

Dėl mediacijos būdu priimtų taikos sutarties patvirtinimo teisme byloje dėl sankcijų skyrimo Lietuvos banko nutarimu

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo dėl Lietuvos banko valdybos nutarimo „Dėl UAB „Pervesk“ inspektavimo rezultatų“, kuriuo UAB „Pervesk“ už nutarimo 6–10 punktuose nurodytus teisės aktų pažeidimus paskirta 700 000 Eur bauda, o įmonės vadovui už nutarimo 6–10 punktuose nurodytus teisės aktų pažeidimus paskirta

500 000 Eur bauda; dėl kitų teisės aktų pažeidimų, nurodytų šio nutarimo 1–5, 11 ir 12 punktuose, UAB „Pervesk“ įspėta.

LVAT buvo gautas teismo mediatoriaus pranešimas dėl teisminės mediacijos pabaigos, kuriame nurodyta, jog šalys sudarė ir pasirašė taikos sutartis (pareiškėjas UAB „Pervesk“ ir atsakovas Lietuvos bankas sudarė taikos sutartį Nr. 1; pareiškėjas V. K. ir atsakovas Lietuvos bankas sudarė taikos sutartį Nr. 2; abi taikos sutartys toliau – taikos sutartys).

Taikos sutartimis iš esmės sutarta, kad nutarimo dalis, kuri yra susijusi su UAB „Pervesk“ vadovu V. K., yra negaliojanti, o nutarimu pareiškėjui UAB „Pervesk“ skirta bauda sumažinama iki 244 000 Eur.

Prieš patvirtindama šioje byloje pateiktas taikos sutartis, teisėjų kolegija pasisakė dėl esminių kriterijų, reikšmingų taikiam administracinio ginčo sprendimui mediacijos būdu. Teisėjų kolegija taip pat įvertino, kad yra svarbu, jog pareiškėjų ir atsakovo pateiktos taikos sutartys atitiktų ABTĮ 51 straipsnio 1 dalies reikalavimus – taikos sutartį būtų galima sudaryti atsižvelgiant į ginčo pobūdį, taikos sutartis neprieštarautų imperatyviosioms įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, viešajam interesui, nepažeistų trečiųjų suinteresuotų asmenų teisių ar teisėtų interesų.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad ABTĮ normose, reglamentuojančiose mediaciją ir taikos sutarties sudarymą administraciniame procese, nėra atskleista, kokiose bylose administracinį ginčą galima baigti sudarant taikos sutartį. Todėl dėl aplinkybės, ar administracinis ginčas (ar jo dalis) sprendinamas taikiai, teismas turi kiekvienu atveju įsitikinti *ad hoc* (esant konkrečiai situacijai).

Teisėjų kolegijos vertinimu, taikaus ginčo (jo dalies) sprendimo galimybė, šiuo atveju – dėl atsakomybės taikymo už Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – PPTFPJ) nuostatų nesilaikymą, yra susijusi su viešojo administravimo subjekto, šiuo atveju – Lietuvos banko, šioje veiklos srityje disponuojama diskrecijos (veikimo laisvės) teise. Prieš teismui patvirtinant taikos sutartis, byloje svarbu įsitikinti, kad taikos sutartis buvo galima sudaryti atsižvelgiant į ginčo pobūdį, kitaip tariant, įvertinti, ar Lietuvos bankas, sudarydamas taikos sutartis, turėjo diskrecijos teisę spręsti dėl taikos sutartyse sutartų aspektų ir šią diskreciją, kuri yra saistoma bendrųjų teisės principų – įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, iš kurių išplaukia ir poreikis užtikrinti tinkamą balansą tarp reikšmingo viešojo intereso ir viešojo administravimo subjekto disponuojamų teisių, įgyvendino tinkamai.

Teisėjų kolegija akcentavo, kad atsakomybės už PPTFPJ nuostatų nesilaikymą taikymas yra susijęs su asmenų pasitikėjimo finansų institucijomis didinimu ir su finansų sistemos stabilumu ir efektyvumu, kas yra reikšmingas viešasis interesas. Tačiau šiuo atveju svarbu įvertinti ir tai, kad Lietuvos bankas turi plačią diskreciją parinkti tinkamiausią PPTFPJ numatytą baudos dydį ūkio subjektui, pažeidusiam aptariamo teisinio reguliavimo nuostatas. Be to, nutarimo dalis, kurioje pripažinta, kad UAB „Pervesk“ pažeidė konkrečias PPTFPJ nuostatas ir kitų teisės aktų reikalavimus, lieka galioti ir pareiškėjas UAB „Pervesk“ yra nubaudžiamas reikšmingo dydžio bauda, kas įvertinta kaip aplinkybės, prisidedančios prie viešojo intereso užtikrinimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, visos šios aplinkybės sudaro pagrindą spręsti, kad Lietuvos bankas, taikos sutartyje Nr. 1 sumažindamas UAB „Pervesk“ skirtą baudą, veikė savo diskrecijos ribose ir jos neviršijo, taip pat laikėsi bendrųjų teisės principų ir užtikrino tinkamą Lietuvos banko disponuojamų teisių ir reikšmingo viešojo intereso užtikrinimo pusiausvyrą.

Nutarime bauda įmonės vadovui skirta pagal PPTFPJ 39 straipsnio 2 dalį, kuri nėra imperatyvaus pobūdžio ir nenumato pareigos Lietuvos bankui kiekvienu atveju, kai finansų įstaiga pažeidžia PPTFPJ, skirti baudą ir finansų įstaigos dalyviui ar valdymo organo nariui. Kitaip tariant, PPTFPJ 39 straipsnio 2 dalies norma suteikia Lietuvos bankui diskrecijos teisę spręsti dėl baudos finansų įstaigos dalyviui ar valdymo organo nariui paskyrimo tikslingumo. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal PPTFPJ 39 straipsnio 2 dalį bauda finansų įstaigos dalyviui ar valdymo organo nariui skiriama už finansų įstaigos padarytus šio įstatymo pažeidimus, o nutarimas dalyje dėl finansų įstaigos UAB „Pervesk“ padarytų pažeidimų, kurie yra nustatyti Lietuvos banko, lieka galioti. Lietuvos bankas rašytiniuose paaiškinimuose nurodė, kad poveikio priemonės taikymo tikslai bus pasiekti paskyrus baudą tik įmonei. Įvertinus išdėstytus argumentus, taip pat tai, kad pagal teisinio reguliavimo nuostatas Lietuvos bankas turėjo diskrecijos teisę skirti baudą įmonės vadovui ar jos neskirti, teisėjų kolegija sprendė, kad Lietuvos bankas tinkamai įgyvendino savo diskrecijos teisę. Šiuo atveju nebuvo pagrindo spręsti, kad Lietuvos bankas, nusprenddamas neskirti baudos ir sudaryti taikos sutartį su įmonės vadovu, nesilaikė anksčiau minėtų bendrųjų teisės principų, reikšmingų viešojo administravimo subjektui įgyvendinant savo diskreciją, taip pat neužtikrino tinkamo reikšmingo viešojo intereso ir Lietuvos banko disponuojamų teisių balanso.

Teisėjų kolegija nutarė, kad šiuo atveju tarp Lietuvos banko ir pareiškėjų sudarytos taikos sutartys atitinka ABTĮ 51 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Todėl ginčo šalių taikos sutartys buvo patvirtintos, ginčo šalims išreiškus sutikimą, į teismo nutarties rezoliucinėje dalyje išdėstomas taikos sutarčių sąlygas neįtraukiant su ginčo dalyku

tiesiogiai nesusijusių taikos sutarčių sąlygų, o administracinė byla nutraukta. Nutraukus bylą, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas.

2021 m. gruodžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-73-822/2021

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03571-2018-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 33; 48

[Prieiga internete](#)
